

โครงการพิเศษทางจิตวิทยา
เรื่อง ประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง
กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จัดทำโดย

นายวิษณุ ไชว์คำ
รหัสนักศึกษา 600801428559
สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา จว.404 โครงการพิเศษทางจิตวิทยา
ปีการศึกษา 2563
คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ชื่อ - สกุล : นายวิษณุ ไชว์คำ
ชื่อโครงการพิเศษทางจิตวิทยา : ประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
สาขาวิชา : จิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ : อาจารย์ดร.อริวัฒน์ รัตนวงศ์แห
ปีการศึกษา : 2563

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม จำแนกตามเพศและสถานภาพครอบครัว 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเองกับ พฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 4 ตอน ได้แก่ รายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมโครงการและแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว แบบสอบถามการควบคุมตนเอง และแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) สถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent Sample) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) สำหรับวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน
3. การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $-.335$
4. ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ $.412$

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษทางจิตวิทยาฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.อธิวัฒน์ รัตนวงศ์แชน อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษ ที่คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางการดำเนินงาน ด้วยความเมตตา ทำให้โครงการพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นภาพร อยู่ถาวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิมมัญญิตตา อยู่เจริญ ที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้โครงการพิเศษฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประณต เค้าฉิม ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารีกจาริต อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการพิเศษฉบับนี้ และขอขอบพระคุณ ครอบครัวของผู้ศึกษาค้นคว้าที่ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตลอดจนให้ความรัก กำลังใจ กับผู้จัดทำเสมอมา

สุดท้ายนี้ คุณความดีและประโยชน์จากโครงการพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้ ครอบครัว คณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่เป็นให้การสนับสนุนตลอดมา ตลอดจนผู้ที่มีอุปการะคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และหวังเป็นอย่างยิ่งโครงการพิเศษฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาที่สนใจต่อไป

วิษณุ ไชว์คำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล.....	2
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า.....	2
3. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	2
4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	2
5. กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า.....	4
6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	6
1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	6
1.2 ลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	7
1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว.....	8
1.4 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว.....	10
1.5 วิธีการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว.....	12
1.6 วิธีวัดพฤติกรรมก้าวร้าว.....	15
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง.....	16
2.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง.....	16
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง.....	17
2.3 ลักษณะของการควบคุมตนเอง.....	20
2.4 ข้อดีของการควบคุมตนเอง.....	21
2.5 การวัดการควบคุมตนเอง.....	22
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็ก.....	23
3.1 ความหมายของประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็ก.....	23
3.2 ลักษณะของการลงโทษ.....	24
3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษ.....	26
3.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยเด็ก.....	28
3.5 การวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็ก.....	31
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3. วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	33
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4. ผลการศึกษาค้นคว้า.....	41
1. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
2. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว การควบคุมตนเอง และประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดในวัยเด็ก.....	43
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	49
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	51
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	52
1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า.....	52
2. สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	52
3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	52
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	53
6. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	54
7. ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	61
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	63
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	65
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	68
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	79

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	41
ตาราง จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น.....	41
ตาราง จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว.....	41
ตาราง จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	42
ตาราง ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ.....	42
ตาราง ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการควบคุมตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	44
ตารางค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็นราย ข้อ.....	45
ตาราง ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมความก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียน จำแนกตามเพศ.....	48
ตาราง ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตาม สถานภาพทางครอบครัว.....	48
ตารางสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน.....	49
ตาราง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก กับพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักเรียน.....	49
ตาราง สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	50
ตาราง การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก.....	63
ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก.....	66

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพจำลอง Bandura's Social Cognitive Model9

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นเป็นพฤติกรรมที่มีมาตั้งแต่อดีต และในยุคปัจจุบันนั้นพฤติกรรมความก้าวร้าวยังคงมีปรากฏให้เห็นในสังคมอยู่บ่อยครั้ง และได้ส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นวงกว้างและสังคมนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ พฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ความรุนแรงต่าง ๆ มากมาย ส่วนหนึ่งของเหตุการณ์การแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวที่รุนแรงสามารถสังเกตได้จากข่าวสารทางช่องทางต่าง ๆ เช่น ข่าวนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแห่งหนึ่งใน จ. สุราษฎร์ธานี ใช้กรรไกรแทงและนำเก้าอี้ฟาดเพื่อนร่วมห้องจนได้รับบาดเจ็บสาหัสและยังบังคับให้เพื่อนร่วมห้องนั้นกราบเท้าเพื่อเป็นการไถโทษ (ไทยรัฐ, 2563, ออนไลน์) ซึ่งสถาบันราชานุกูล (2558) ได้กล่าวถึงเด็กก้าวร้าวจะมีพฤติกรรมแสดงออกที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ด้วยการก่อเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น มักจะหาเรื่องทะเลาะวิวาท มีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อน รังแกเพื่อน ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ทำลายสิ่งของทั้งของตนเองและส่วนรวม พูดจาไม่สุภาพ ก้าวร้าวทางกายและวาจา ไม่เกรงกลัวผู้ใหญ่ อวดดี ไม่ค่อยเชื่อฟัง นิสสัยหยาบคาย ก่อวุ่นในชั้นเรียน ทั้งก่อวุ่นเพื่อนและครูผู้สอน กล่าวคือ พฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่ก่อความวุ่นวายและความเดือนร้อนให้บุคคลในสังคมและตัวของผู้แสดงพฤติกรรมเองด้วย

จากข่าวและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความก้าวร้าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าวที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นปัญหาของการใช้พฤติกรรมความก้าวร้าวและยังแสดงให้เห็นว่าการพฤติกรรมก้าวร้าวในนั้นไม่ใช่เพียงแค่การทำร้ายกายของผู้อื่นเท่านั้นแต่รวมถึงพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วทำให้ผู้อื่นไม่สบายใจด้วยเช่น การต่อว่า หรือการใส่ร้ายป้ายสี ซึ่งนอกจากนี้พฤติกรรมก้าวร้าวในวัยเด็กอาจพัฒนาไปสู่ปัญหาพฤติกรรม โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมในวัยผู้ใหญ่ (Huse, Eron, Lefkowitz, & Walder อ้างถึงใน นนทียา ฉายศรีศิริ, 2545)

จากสภาพปัญหาและผลเสียของพฤติกรรมก้าวร้าว ทำให้มีนักวิจัยและนักวิชาการจำนวนมากให้ความสนใจว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากสาเหตุใด เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหานั้นที่ต้นเหตุ ซึ่งจากเอกสารต่าง ๆ พบว่าพฤติกรรมความก้าวร้าวเกิดขึ้นได้หลายแบบ จากปัจจัยภายนอก เช่น การอบรมเลี้ยงดู การเห็นตัวแบบที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความน่าสนใจคือ ประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก ซึ่งจากงานวิจัยของ วงษ์เดือน สายสุวรรณ (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา จำแนกตาม ความแตกต่างของพฤติกรรมการลงโทษบุตร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร และประวัติการถูกลงโทษของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน

งานวิจัยของเกษตรชัย และหิมและเก็ดถวา บุญปรากการ (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภูมิหลังครอบครัวที่มีสัมพันธ์กับพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวของคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า การเคยเห็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงรุนแรงจากบุคคลรอบข้างและบุคคลในครอบครัวและการมีประสบการณ์ความรุนแรงจากการถูกรังแกทำในวัยเด็ก รวมทั้งการเคยมีพฤติกรรมรุนแรงในวัยเด็กกลายเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลการกระทำรุนแรงต่อบุคคลรอบข้างเมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ นอกจากปัจจัย

ภายนอกแล้วก็มีปัจจัยภายในที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การควบคุมตนเอง การควบคุมตนเองจากความรุนแรงที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าส่วนหนึ่งของสาเหตุการแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าว เด็กวัยรุ่นมีการควบคุมตัวอยู่ในระดับที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เขามาได้และตัดสินใจปัญหาด้วยการแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวและนำไปสู่การใช้ความรุนแรงในที่สุด ดังเช่นงานวิจัยของ สาวิตรี ล้ำเลิศ (2552) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวและการพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด ผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่เยาวชนหญิงที่กระทำความผิดเข้ารับการฝึกการควบคุมตนเองส่งผลให้พฤติกรรมความก้าวร้าวลดลง

จากข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาเรื่องประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองที่ส่งผลสู่พฤติกรรมความก้าวร้าวในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นช่วยวัยเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนลดพฤติกรรมความก้าวร้าวในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม จำแนกตามเพศและสถานภาพครอบครัว
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม

3. ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

3.1 ความสำคัญเชิงวิชาการ

ทำให้ทราบถึงประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางการลดพฤติกรรมความก้าวร้าวจากต้นเหตุ

3.2 ความสำคัญเชิงการประยุกต์

ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาต้น ซึ่งสามารถวางนโยบายหรือวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของนักเรียน และเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อไป

4. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

4.1 ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 260 คน (ข้อมูลจากงานทะเบียน ณ วันที่ 4 กันยายน 2563)

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบังที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 181 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางจอยซ์และมอร์แกน (ฉัฐวิณี สิทธิศิริอรธ; และเปี่ยมสุข ทุ่งกาวิ, 2554 น.113)

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ตัวแปรอิสระ

4.3.1.1 เพศ

- เพศชาย
- เพศหญิง

4.3.1.2 สถานภาพครอบครัว

- อยู่กับบิดาและมารดา
- อยู่กับบิดาหรือมารดา
- ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา

4.3.2 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

4.3.2.1 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

4.3.2.2 การควบคุมตนเอง

4.3.3 ตัวแปรตาม

4.3.3.1 พฤติกรรมก้าวร้าว

4.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

4.4.1 เพศ หมายถึง เพศสภาพที่ติดตัวบุคคลมาแต่กำเนิดโดยแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

4.4.2 สถานภาพครอบครัว หมายถึง สถานภาพของบุคคลที่อาศัยอยู่กับครอบครัวในปัจจุบัน แบ่งเป็น อยู่กับบิดาและมารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา และไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา

4.5 นิยามปฏิบัติการ

4.5.1 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก หมายถึง เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่บุคคลเคยถูกกระทำในอดีตที่ผ่านตั้งแต่จำความได้จากบิดามารดาหรือบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว จนทำให้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ เช่น ถูกตบตี หรือ ถูกด่าทอด้วยคำหยาบคาย

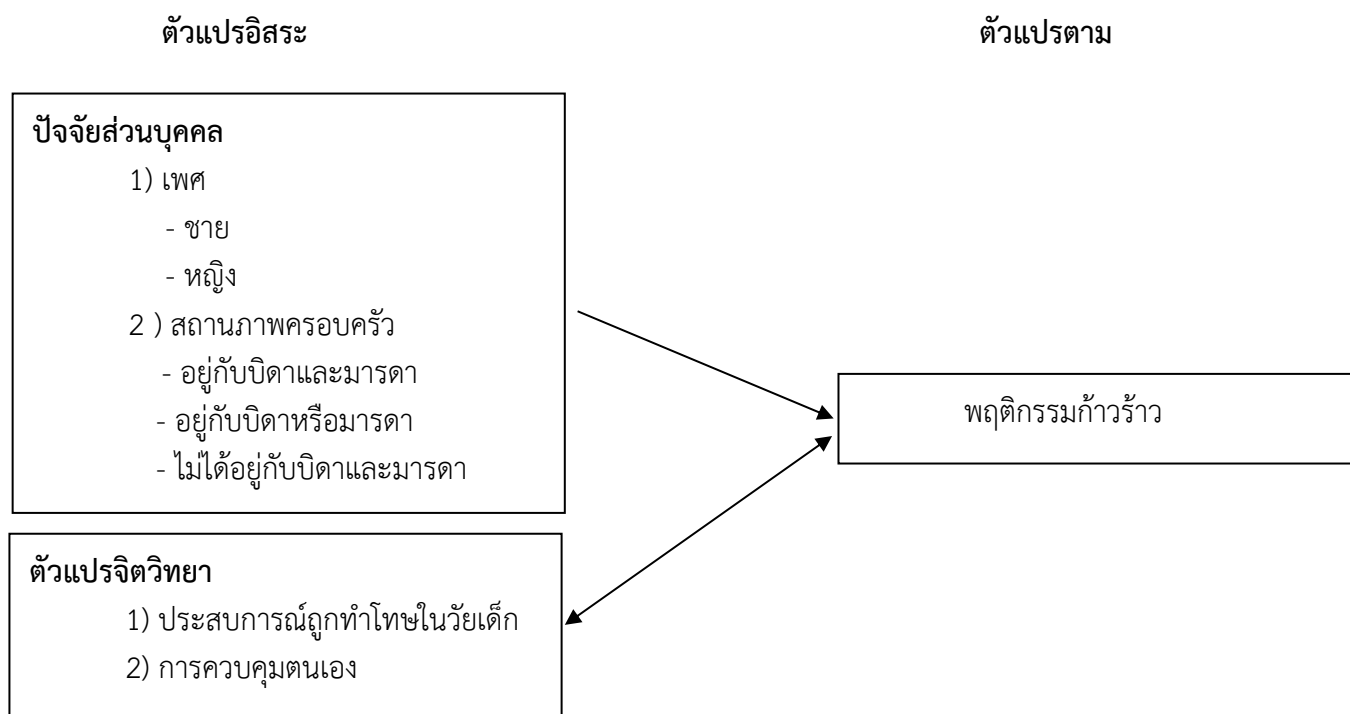
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจัดทำแบบสอบถาม โดยจัดทำเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ เป็นประจำ (5) บ่อยครั้ง (4) บางครั้ง (3) นาน ๆ ครั้ง (2) ไม่เคยเลย (1) ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย

4.5.2 การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการยับยั้งการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แม้พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นจะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลต้องการ หรือให้บุคคลเกิดความรู้สึกในทางบวก เช่น มีความสุข สนุกสนาน หรือเพลิดเพลินมากกว่า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบสอบถาม ของจรรยา ปานเกษม (2559) มาใช้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้แปลมาจากมาตราการควบคุมตนเองฉบับย่อ (Brief-Self-control Scale; BSCS) ของ Tangney, Baumeister, และ Boone (2004) มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ (5) ตรงอย่างยิ่ง (4) ค่อนข้างตรง (3) ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน (2) ค่อนข้างไม่ตรง และ (1) ไม่ตรงอย่างยิ่ง ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย

4.5.3 พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่นโดยแสดงออกทางกายและวาจา หรือในรูปแบบการข่มขู่ กดขี่ การลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย อันไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแบบสอบถาม ของภานุสิทธิ์ หวันมะหุด (2557) มาใช้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย

5. กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้า

6. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 6.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
- 6.2 นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
- 6.3 การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว
- 6.4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ประการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง และพฤติกรรมก้าวร้าว โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.2 ลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.4 สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.5 วิธีการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าว
 - 1.6 การวัดพฤติกรรมก้าวร้าว
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 2.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง
 - 2.2 ลักษณะของการควบคุมตนเอง
 - 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 2.4 ข้อดีของการควบคุมตนเอง
 - 2.4 การวัดการควบคุมตนเอง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
 - 3.1 ความหมายของประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
 - 3.2 ลักษณะของการลงโทษ
 - 3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษ
 - 3.4 ลักษณะ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัยเด็ก
 - 3.5 การวัดประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

1.1 ความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าว

ภานุสิทธิ์ หวันมะหุด (2557, น.6) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่นโดยแสดงออกทางกายและวาจา หรือในรูปแบบของการข่มขู่ กดขี่ การทำลายข้าวของ การทำร้ายร่างกาย อันนำไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง

ลักขณาวรรณ เสาทอง (2556, น.16) ให้ความหมายของว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่ทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจ หรือเป็นพฤติกรรมที่ทำลายสิ่งของ โดยผู้วิจัยเน้นไปที่พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาภายนอก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความก้าวร้าวทางร่างกาย หมายถึง การทำร้ายร่างกายทำให้บุคคลอื่นได้รับความบาดเจ็บทางด้านร่างกาย หรือเป็นการกระทำทางกายที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย ใช้กำลังหรือความแข็งแรงทางกายในการขู่เข็ญ หรือบังคับให้ผู้อื่นทำตามตนเอง ถ้าไม่ทำตามจะทำให้ได้รับบาดเจ็บทางร่างกายหรือได้รับอันตราย รวมถึงการใช้กำลังในการทำลายทรัพย์สินต่าง ๆ ความก้าวร้าวทางวาจา หมายถึง การพูดการใช้วาจาทำให้บุคคลได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ได้แก่ การพูดนินทา พูดเยาะเย้ย การพูดถากถาง การพูดประชดประชัน การพูดุญแหยมให้คนอื่นทะเลาะกัน พูดคำหยาบคายเมื่อเกิดการโต้เถียง การตวาด การตะคอก การพูดข่มขู่เพื่อแสดงความก้าวร้าว

อัจฉริยา เลื่อนนันทวรกุล (2548, น.10) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมความก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่มีเจตนาจะทำอันตรายผู้อื่นด้วยวิธีต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ซึ่งบางครั้งอาจไม่เจตนาที่จะทำร้ายผู้อื่นแต่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

นนทยา ฉายศรีศิริ (2545, น.15) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมใด ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยอาจแสดงออกได้ทั้งทางร่างกาย วาจา หรือทางใจ เพื่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด

เกื้อพิศุทธิ์ ประพรหม และทิพย์วัลย์ สุรินยา (2544, น.163) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การกระทำใด ๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ เจ็บปวด หรือได้รับความเสียหาย ซึ่งอาจเป็นทางด้านร่างกายและ/หรือทางด้านจิตใจ รวมทั้งการกระทำที่เป็นการทำลายสิ่งของ ทรัพย์สินต่าง ๆ และจะมีการแสดงออกโดยการใช้คำพูด กิริยา และ/หรือการใช้ร่างกายกระทำ แบ่งออกเป็น พฤติกรรมความก้าวร้าวทางด้านร่างกาย หมายถึง การทำให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ เจ็บปวด หรือ ได้รับความเสียหายทางร่างกาย ซึ่งอาจจะเป็นการชกต่อย ทบตี ฟาด ผลัก ดัน การใช้กำลังของร่างกายปะทะ การใช้อาวุธ การฉกฉวยหรือทำลายทรัพย์สินของบุคคลอื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน พฤติกรรมความก้าวร้าวทางวาจา หมายถึง การทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย เดือดร้อน โดยการใช้คำพูด ซึ่งอาจจะเป็นการด่าทอ เยาะเย้ย ถากถาง ดุหมิ่น การพูดุญแหยมให้ผู้อื่นทะเลาะกัน การทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย อับอาย การด่าทอและนินทา

วิภาวดี วิสุวรรณ (2553, น.30) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคม และไม่เป็นที่ยอมรับ ในทางจิตเวชถือว่าพฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นเรื่องของสัญญาณที่มีมาแต่แรกเกิด ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย และวาจาที่ทำให้ได้รับความเจ็บปวด ความเสีย ทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่น และสิ่งของ เป็นการขจัดความคับข้องใจหรือความรู้สึกโกรธต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไปสู่ผู้อื่น

เบญจวรรณ ขำอเนก (2558, น.10) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การแสดงออกในรูปแบบของคำพูด และการกระทำที่รุนแรง ไม่ว่าจะเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหาย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อขจัดความคับข้องใจ ความโกรธ ความเครียด ความวิตกกังวล และความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ที่มีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว

นิตยา พลศักดิ์ (2550, น.6) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ เป็นพฤติกรรมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการแสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นพฤติกรรมที่ทำให้ความเสียหายให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นทั้งทางร่างกาย วาจา รวมถึง พฤติกรรม การทำลายสิ่งของ

ภูมรินทร์ สามสี (2554, น.8) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การแสดงออกในรูปแบบของ คำพูด และการกระทำที่รุนแรง ไม่ว่าจะเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการมุ่งร้ายผู้อื่นให้ได้รับ อันตราย บาดเจ็บหรือเกิดความเสียหายทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อขจัดความ คับข้องใจ ความโกรธ ความเครียด ความวิตกกังวล และความรู้สึกไม่พอใจต่าง ๆ ที่มีต่อผู้อื่นและสิ่งรอบตัว

เดมิทิพย์ พานิชพันธ์ (2550, น.27) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่ทำให้บุคคล ได้รับบาดเจ็บได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจหรือเป็นพฤติกรรมทำลายสิ่งของ ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่แสดงออกมามีภายนอก โดยไม่รวมถึงความก้าวร้าวทางความคิดต่าง ๆ โดยยกเว้นพฤติกรรมที่ทำให้ ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ หรือทำลายสิ่งของที่ทำตามหน้าที่ เช่น แพทย์ที่ผ่าตัดเป็นต้น

สิทธิโชค วรรณสันติ (2546 น.317) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมก้าวร้าว คือ การกระทำที่บุคคลตั้งใจ ทำเพื่อที่จะทำร้ายคนอื่นผู้ซึ่งต้องการที่จะหนีไปจากสภาพถูกทำร้ายนั้น การทำร้ายนี้เป็นไปได้ทั้งต่อร่างกาย และจิตใจ ดังนั้นการทุบตีทำร้ายร่างกายการฆ่า เป็นความก้าวร้าวแน่นอน แต่การทำให้เจ็บใจด้วยการพูดจา การใช้สายตาดูหมิ่น (ดังที่เราเห็นจากตัวอัจฉาในละครโทรทัศน์ทำบ่อย ๆ)

จากความหมายของพฤติกรรมก้าวร้าวข้างต้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้จัดทำจึงสรุปความหมาย พฤติกรรมก้าวร้าว คือ พฤติกรรมที่แสดงออกมาโดยพฤติกรรม คำพูด รวมถึง การทำลายทรัพย์สิน ทั้งทางตรง และทางอ้อมเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งตัวเองและผู้อื่น ทั้งนี้ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ได้นำแบบวัดพฤติกรรมความก้าวร้าวของ ภาณุสิทธิ์ หวันมะหุดมาใช้ในการศึกษาเนื่องจาก ได้รับการประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจำนวน 5 ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามอยู่ที่ .855 โดยมีนิยามปฏิบัติการว่า พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การสร้างความเดือดร้อนให้กับ ตนเองและผู้อื่นโดยแสดงออกทางกายและวาจา หรือในรูปแบบของการข่มขู่ กดขี่ การทำลายข้าวของ การทำ ร้ายร่างกาย อันนำไปสู่การใช้กำลังที่รุนแรง

1.2 ลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าว

นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าว ไว้ดังนี้

ฐาศุภร์ จันประเสริฐ (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวง สาธารณสุข 2556, น.12-13) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวว่า

- การทะเลาะวิวาท
- การล้อเลียนปมด้อย
- การข่มขู่รีดไถเงิน
- การละเมิดทางเพศ

สถาบันราชานุกูล (2558 น.46) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวว่า

- หาเรื่องทะเลาะวิวาท
- มีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อน รังแกเพื่อน
- ทำร้ายร่างกายผู้อื่น
- ทำหาย
- ทำลายสิ่งของทั้งของตนเองและของส่วนรวม

- พุดจาไม่สุภาพ
- ไม่เกรงกลัวผู้ใหญ่
- อวดดี
- ไม่ค่อยเชื่อฟัง
- นิสัยหยาบคาย
- ก่อวณในชั้นเรียน ทั้งก่อวณเพื่อนและครูผู้สอน

กุสุมาวดี คำเกลี้ยง (กรมสุขภาพจิต, 2561, ออนไลน์) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมความก้าวร้าวว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเช่นการโต้เถียงผู้ใหญ่พบในเด็กทั่วไปได้ เมื่อโตขึ้นพฤติกรรมจะลดลงเรื่อย ๆ แต่หากเด็กมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้จะเข้าข่ายว่ามีพฤติกรรมเกรี้ยวกร้าวรุนแรง ได้แก่ ทำร้ายคนอื่น ทำลายทรัพย์สิน ทำร้ายหรือทรมาณสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ฉ้อโกงหรือขโมย ละเมิดกฎอย่างรุนแรง เช่น หนีออกจากบ้าน หนีโรงเรียน ซึ่งในเด็กผู้ชายมักเป็นในช่วงอายุ 10 - 12 ปี ผู้หญิงจะเป็นในช่วงอายุ 14 - 16 ปี

จากลักษณะของความก้าวร้าวที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ลักษณะของความก้าวร้าว นั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกแล้วก่อให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อตนเองและบุคคลอื่น เช่น ชอบทะเลาะวิวาท ชอบตำหนิติเตียนผู้อื่น อวดเก่ง ก่อวณผู้อื่นให้เกิดความรำคาญ พุดจาหยาบคาย เป็นต้น

1.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความก้าวร้าว

แนวคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่อธิบายถึงพฤติกรรมก้าวร้าว มีดังนี้

1.3.1 ทฤษฎีสัญชาตญาณที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว (Instinct Theories Of Aggression) ผู้ให้กำเนิดทฤษฎีนี้คือ ฟรอยด์ (Sigmund Salomon Freud, 1856 – 1939 อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี 2560, น.29) ฟรอยด์ เชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinctual Drive) แรงขับดังกล่าวเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนที่ได้ ซึ่งสัญชาตญาณ มีอยู่ 2 ประเภทคือ

1. สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Eros Instinct or Life Instinct) เป็นสัญชาตญาณที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและแสดงออกมาในรูปแบบของสัญชาตญาณทางเพศ (Sexual Instinct) ซึ่งในที่นี้ ฟรอยด์ ไม่ได้หมายถึงความต้องการทางเพศตามความเรียกร้องทางกายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสัญชาตญาณที่แสดงถึงความปรารถนาและความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งสัญชาตญาณในการป้องกันตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันในเพศชายและเพศหญิง

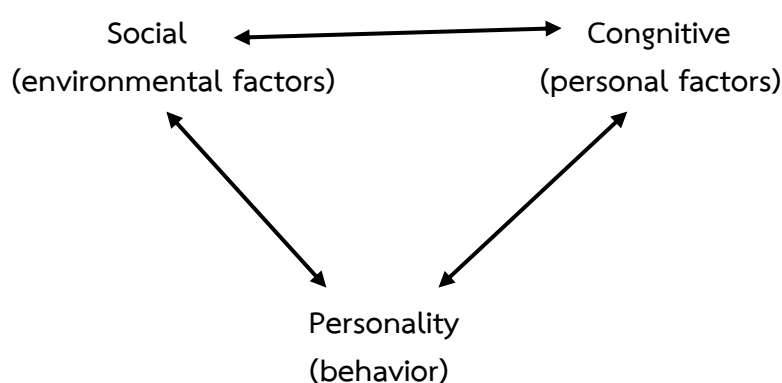
2. สัญชาตญาณแห่งความตาย (Thanatos Instinct or Death instinct) เป็นสัญชาตญาณที่แสดงออกมาในรูปของสัญชาตญาณในการทำลายหรือความก้าวร้าว เช่น การทำร้ายตนเอง หรือ ผู้อื่น เป็นต้น

นอกจากนี้ฟรอยด์ ยังกล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงความก้าวร้าวของมนุษย์นั้นเป็นหนึ่งในกลวิธานการป้องกันตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการปรับตัวที่เกิดขึ้นมาจากจิตไร้สำนึกที่ช่วยให้บุคคลลดหรือขจัดความวิตกกังวล รักษาความสมดุลจากความวิตกกังวลในคนปกติ ซึ่งกลวิธานการป้องกันตนเองนั้นมีเพื่อที่จะป้องกันตนเองไม่ให้เกิดความวิตกกังวล ปลดปล่อยแรงกระตุ้นภายในที่บุคคลนั้นคิดว่าไม่เหมาะสมออกมาในรูปแบบที่ไม่ปกติหรือวิธีการบิดเบือนความรู้สึกโดยไม่รู้ตัว (อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี, 2560 น.29-38)

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความก้าวร้าวตามแนวคิดของฟรอยด์ เชื่อว่าความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณที่มีอยู่ในตัวบุคคลตั้งแต่กำเนิดและการแสดงความก้าวร้าวของมนุษย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งในวิธีการป้องกันตนเองเมื่อมนุษย์เกิดความรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยต่อชีวิต และเป็นตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบหนึ่ง

1.3.2 ทฤษฎีการรู้คิดทางสังคมของแบนดูรา (Social Cognitive Theory) แบนดูราเป็นผู้พัฒนาทฤษฎีจากการศึกษาค้นคว้าของเขาเอง โดยในปี ค.ศ.1977 แบนดูราเรียนชื่อทฤษฎีของเขาว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) แต่ต่อมาเมื่อเขาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้น ใน ค.ศ. 1986 แบนดูราจึงได้เปลี่ยนชื่อทฤษฎีเป็น ทฤษฎีการรู้คิดทางสังคม (Social Cognitive Theory อ้างถึงใน อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี,2561 น.89)

แบนดูรามีความเชื่อว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นการเรียนรู้โดยการ สังเกต หรือ การเลียนแบบ โดยที่บุคคลสังเกตการณ์กระทำของผู้อื่นแล้วพยายามเลียนแบบพฤติกรรมนั้น ซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้เกิดขึ้นในสภาพสังคมที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมของบุคคล (Behavior) ไม่ได้เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยจากสภาพแวดล้อม (Environment) เพียงอย่างเดียว แต่มีปัจจัยส่วนบุคคล / การรู้คิด (Person/Cognitive) ร่วมอยู่ด้วย

ภาพที่ 1 ภาพจำลอง ทฤษฎีการรู้คิดทางสังคมของแบนดูรา

ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาการจึงประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ พฤติกรรมของบุคคล (Behavior) ปัจจัยของบุคคล / การรู้คิด (Person/Cognitive) สภาพแวดล้อม (Environment) และ จากกลุ่กรจะเห็นว่า องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์แบบต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน (reciprocal Interactions) พฤติกรรมของบุคคล (Behavior) ปัจจัยของบุคคล / การรู้คิด (Person/Cognitive) ในทางกลับกัน ปัจจัยของบุคคล / การรู้คิด (Person/Cognitive) มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อม (Environment) และ สภาพแวดล้อม (Environment) สามารถเปลี่ยน ปัจจัยของบุคคล / การรู้คิด (Person/Cognitive) ได้ โดยจะเป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ (Santrock.2008 อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี,2561 น.90)

ในงานวิจัยชิ้นหนึ่งของแบนดูรา (Bandura,1963 อ้างถึงใน สิทธิโชค วรรณสันติ, น.317) ในการทดลองนั้นผู้รับการทดลองเป็นเด็กอนุบาล ในกลุ่มทดลองพวกเขาได้ดูภาพยนตร์ที่แสดงภาพของผู้ใหญ่คนหนึ่งในห้องที่มีของเล่นหลายอย่าง แต่ผู้ใหญ่คนนี้เลือกเล่นตุ๊กตาล้มลุกด้วยการแตะต่อๆ ทูบตีและนั่งทับ สำหรับกลุ่มควบคุมจะมี 2 แบบคือ แบบที่ไม่ได้ภาพยนตร์และแบบที่ได้ดูภาพยนตร์เหมือนกัน เพียงแต่ผู้ใหญ่ที่แสดงในภาพยนตร์ไม่ได้แสดงพฤติกรรมแตะต่อๆ ทูบตีตุ๊กตาแต่เล่นกับตุ๊กตาด้วยการลูบคลำ กอด และอุ้ม

หลังจากดูภาพยนตร์แล้วเด็กถูกนำไปเล่นยังห้องซึ่งมีของเล่นอื่นและตุ๊กตาล้มลุกอยู่ในห้อง ผลจากการสังเกตพบว่า กลุ่มเด็กที่ได้เห็นผู้ใหญ่ในภาพยนตร์แสดงความก้าวร้าวด้วยการแตะต่อๆ ทูบตีตุ๊กตา ก็แสดงอาการก้าวร้าวตามตัวแบบนั้น และบางคนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวนอกเหนือไปจากที่เห็นในภาพยนตร์ด้วย อาการก้าวร้าวนี้มีมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่เด็กที่ไม่ได้ดูภาพยนตร์แสดงตัวอย่างก้าวร้าวมาก่อน

จากการทดลองสรุปได้ว่า การเรียนรู้ความก้าวร้าวสามารถกระทำได้โดยสังเกตตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว หรือการรับสื่อสารที่ถ่ายทอดความรุนแรง (สิทธิโชค วรานุสันติ, น.317)

กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต ประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) สิ่งที่สำคัญแรกสุดคือ เราไม่อาจเลียนแบบตัวแบบได้ ถ้าเราไม่ใส่ใจตัวแบบ ตัวแบบที่ดึงดูดความสนใจของเราต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่น หรือเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ มีศักดิ์ศรี มีอำนาจ และมีคุณลักษณะที่ดึงดูดอื่น ๆ การนำเสนอตัวแบบผ่านทางโทรทัศน์มีอิทธิพลอย่างมากในชีวิตของเรา ความใส่ใจยังขึ้นอยู่กับคุณลักษณะทางจิตใจของผู้ที่สังเกตด้วย เช่น ความต้องการและความสนใจ

2. กระบวนการจดจำ (Retention Process) การที่เราจะเลียนแบบตัวแบบในเวลาต่อมาได้ เราต้องมีวิธีจดจำพฤติกรรมของตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Form) คือ การจำเป็นภาพและการจำเป็นคำพูด เด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ ยังไม่ชินกับการคิดเป็นคำพูด ยังต้องอาศัยภาพในใจ (Visual Image) อยู่มาก ทำให้มีความสามารถในการเลียนแบบในวงจำกัด ดังนั้น การปรับปรุงการเลียนแบบของเด็กทำได้โดยให้เด็กใช้รหัสทางถ้อยคำหรือคำพูด (Verbal Coding) นั่นคือ โดยการขอให้เด็กบรรยายพฤติกรรมของตัวแบบเป็นถ้อยคำในขณะที่กำลังเฝ้าสังเกตดูตัวแบบ

3. กระบวนการถอดแบบ (Reproduction Process) กระบวนการถอดแบบเป็นกระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ ซึ่งผู้สังเกตจะนำเอาการเก็บจำสัญลักษณ์มาแปลงเป็นการกระทำ ในการแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องแม่นยำ

4. กระบวนการเสริมแรงและการจูงใจ (Reinforcement and Motivation Process) แบบดูราแยกการมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรม (Acquisition) ออกจากการกระทำพฤติกรรม (Performance) เราอาจสังเกตตัวแบบและได้รับความรู้ใหม่ ๆ แต่ไม่มีการกระทำเกิดขึ้นก็ได้ (ประณต เค้าฉิม, 2560 น.116-117)

จากทฤษฎีสามารถสรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวของบุคคลนั้นอาจจะมีสาเหตุมาจากการเห็นตัวแบบแสดงความก้าวร้าว ทั้งบุคคลใกล้ชิดและบุคคลที่เห็นจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งถึงแม้ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวอาจจะไม่ได้แสดงออกมาในทันที แต่บุคคลจะเก็บจำและอาจจะมีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในอนาคตได้ โดยที่การแสดงพฤติกรรมของเราจะมีความสัมพันธ์กันระหว่าง สิ่งแวดล้อม บุคคล ความคิดภายใน ตัวอย่างเช่น เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสียงดังน่ารำคาญ จะส่งผลให้เรา มีความรู้สึกรำคาญ หงุดหงิด และจะส่งผลออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกของบุคคลเป็นการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา เช่น การตะโกนเพื่อให้หยุดส่งเสียงที่น่ารำคาญ การเขวี้ยงปาสิ่งของให้หยุดส่งเสียงอันเป็นที่น่ารำคาญ เป็นต้น

1.4 สาเหตุของพฤติกรรมความก้าวร้าว

สถาบันราชานุกูล (2558 น.46) กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมความก้าวร้าวว่า

1. ขาดความอบอุ่นในครอบครัว
2. ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ทำให้ไม่มีความสุข คิดว่าไม่มีใครเป็นเพื่อนที่ดีของตนเอง
3. บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้มงวดเจ้าระเบียบและเคร่งครัดมากเกินไป
4. บิดามารดาหรือผู้ปกครองรักและตามใจมากเกินไป เมื่อไม่ได้ตามที่ตนต้องการก็แสดง ความก้าวร้าวข่มขู่ต่าง ๆ

5. เด็กบางคนแสดงความก้าวร้าวกับผู้ใหญ่ เพราะมีปัญหาบางประการเกิดขึ้น เช่น ไม่ชอบ เพราะคิดว่าผู้ใหญ่ไม่ยุติธรรม หรือถูกดูโดยไม่ผิด เป็นต้น

6. ความผิดปกติทางสมองและพัฒนาการ เช่น เด็กที่มีปัญหาโรคสมาธิสั้น อาจมีอาการก้าวร้าวเมื่อโกรธ เนื่องจากควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ มีลักษณะโกรธง่าย หายเร็วอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ (2556, น.15 – 19) ได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมความก้าวร้าวว่า

1. ปัจจัยเสี่ยงจากตัวบุคคล เพศชายเสี่ยงกว่าเพศหญิงความผิดปกติทางสมอง ระดับสติปัญญาที่บกพร่อง ภาวะแทรกซ้อนระหว่างมารดาตั้งครรภ์ ปัญหาโรคทางจิตเวช การตระหนักรู้ในคุณค่าตนเองต่ำ (Low self-esteem) และทักษะชีวิต รวมทั้งการมีค่านิยมและแรงจูงใจด้านลบ เป็นต้น

2. ปัจจัยเสี่ยงจากครอบครัว คือ ลักษณะครอบครัวที่บกพร่องในการทำ หน้าที่ครอบครัวแตกแยก มีการใช้ความรุนแรง พ่อแม่ที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต และการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ขาดการฝึกวินัยและการควบคุมตนเอง ความไม่คงเส้นคงวา ความกดดัน และผู้ใหญ่ปลุกฝังค่านิยมและแบบอย่างพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

3. ปัจจัยจากเพื่อน และโรงเรียน คือ การคบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง และการถูกปฏิเสธจากเพื่อนที่ดี และโรงเรียน รวมทั้งการขาดการเข้าใจ การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์จากโรงเรียน

4. ปัจจัยสังคม ได้แก่ ภาวะสังคมที่เต็มไปด้วยความรุนแรงและสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยอบายมุข ขาดการบังคับกฎหมาย การเข้าถึงสุรา สิ่งเสพติดและอาวุธปืนได้ง่าย รวมทั้งการเลียนแบบจากสื่อและเกมออนไลน์ที่ขาดการจัดการควบคุมที่ดี

เดิมศักดิ์ คทวนิช (2555, น.323 - 325) ได้สรุปสาเหตุของความก้าวร้าวไว้ดังนี้

1. ความก้าวร้าวเกิดจากสัญชาตญาณของสิ่งมีชีวิต แนวความคิดเช่นนี้ โคนนาร์ด ลอเรนซ์ เชื่อว่าพฤติกรรมการแสดงความก้าวร้าวของมนุษย์และสัตว์มีต้นเหตุที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นไปเพื่อความอยู่รอด เพื่อต้องการแสดงอำนาจที่เหนือกว่า เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ และเพื่อต้องการดำรงเผ่าพันธุ์ของตัวเองไว้ เป็นต้น แต่ในรูปแบบการแสดงความก้าวร้าวของสัตว์จะแตกต่างไปจากมนุษย์ คือ เมื่ออีกฝ่ายยินยอม พฤติกรรมความก้าวร้าวจะสิ้นสุดลง แต่ในสำหรับสังคมมนุษย์แล้วมักจะมี ความรุนแรงถึงขั้นบาดเจ็บตาย หรือทำความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่สังคมได้

2. ความก้าวร้าวเกิดจากความคับข้องใจ (Frustration) ความคับข้องใจเกิดจากการที่มีอุปสรรคมาขวางความต้องการของบุคคลไม่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตนปรารถนาไว้ มีนักวิจัยในเรื่องความก้าวร้าวที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้ตั้งสมมุติฐานความคับข้องใจและความก้าวร้าว (frustration-aggression hypothesis) ไว้ว่า ความคับข้องใจจะนำไปสู่ความก้าวร้าวเสมอ และความก้าวร้าวจะเป็นผลของความคับข้องใจเสมอด้วยเช่นกัน

3. ความก้าวร้าวเกิดจากสิ่งกระตุ้นความก้าวร้าว เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากสมมุติฐานความคับข้องใจและความก้าวร้าว (frustration-aggression hypothesis) โดยอธิบายว่า ความก้าวร้าวเป็นผลมาจากสภาวะทางอารมณ์โกรธของมนุษย์ ความโกรธจะทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงความก้าวร้าวออกมา แต่จะแสดง ความก้าวร้าวออกมาในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีมากระตุ้นความก้าวร้าว (aggressive cues) ที่มีอยู่ในขณะนั้น มีงานวิจัยที่สนับสนุนแนวคิดนี้ ได้แก่ การทดลองของเบอร์โควิชและลีเพจ โดยให้ตัวแทนที่เตรียมไว้ยั่วให้ ผู้รับการทดลองโกรธ โดยที่ผู้รับการทดลองจะสามารถแสดงความก้าวร้าวตอบโดยการปล่อยไฟฟ้าเข้าสู่ ตัวแทนได้เต็มที่ ซึ่งตัวแทนกระแกลงทำการกระตุกเนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้ใช้กระแสไฟฟ้าจริง ผลปรากฏว่าผู้รับการทดลองแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะไม่มีสิ่งกระตุ้นความก้าวร้าวอยู่รอบ ๆ แต่เมื่อผู้นำ

วิจัยนำสิ่งกระตุ้นความก้าวร้าว เช่น ไม้ ปืน มาวางไว้ข้าง ๆ ตัวผู้รับการทดลอง ปรากฏว่าผู้รับการทดลองที่เห็นไม้จะปล่อยกระแสไฟฟ้ารุนแรงขึ้นกว่าเดิม และผู้ที่เห็นปืนจะปล่อยกระแสไฟฟ้ารุนแรงกว่าผู้ที่เห็นไม้ จาก การทดลองครั้งนี้สรุปได้ว่า สิ่งกระตุ้นความก้าวร้าวนั้นจะมีอิทธิพลต่อการเพิ่มการแสดง ความก้าวร้าวของ บุคคลได้ อย่างไร ก็ตาม สิ่งกระตุ้นความก้าวร้าวจะมีผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นต้องเข้าใจความหมายของสิ่ง กระตุ้นความก้าวร้าวที่ปรากฏให้เห็นในนั้นด้วย

4. ความก้าวร้าวเกิดจากสถานการณ์ของความก้าวร้าว มีนักวิจัยหลายท่านที่มีความคิดเห็น ตรงกันว่าสาเหตุประการหนึ่งของความก้าวร้าวมาจากการที่บุคคลนั้นได้พบกับสถานการณ์ของความก้าวร้าว ก่อนจึงแสดงการตอบโต้ด้วยความก้าวร้าวกลับไป หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ว่าถ้าใครมาแสดงความก้าวร้าวต่อเรา เราก็จะแสดงความก้าวร้าวกลับไปเช่นกัน

5. ความก้าวร้าวเกิดจากพฤติกรรมการณ์แบบทางสังคม เป็นแนวคิดที่ค่อนข้างจะได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวางเช่น แนวคิดนี้อธิบายสาเหตุของความก้าวร้าวของบุคคลตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดมาจากตัวแบบ (Model learning theory) ของอัลเบิร์ต แบนดูรา ความก้าวร้าวไม่ได้เกิดจากสัญชาตญาณ แต่เป็นเพราะว่าบุคคลเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบจากตัวแบบ (Model) ทั้งหลายในสังคม ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และบุคคลที่ตนชื่นชอบ แม้กระทั่งหนังสือ และสื่อต่าง ๆ

สิทธิโชค วรรณสันติ (2546, น.319) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความก้าวร้าวไว้ดังนี้ ฮอร์โมนเพศชายที่ชื่อว่า Testosterone เป็นตัวเพิ่มความก้าวร้าวในตัวคนเรา นักจิตวิทยาได้ศึกษาผู้ต้องขังในเรือนจำจำนวนหนึ่งพบว่า นักโทษชายที่ต้องคดีฆาตกรรมมีปริมาณของฮอร์โมน Testosterone สูงกว่านักโทษชายคดีอื่นที่ไม่ใช่คดีทำร้ายร่างกาย ไม่เพียงแต่เท่านั้นนักโทษเหล่านี้ยังฝ่าฝืนกฎระเบียบของเรือนจำมากกว่า มีการทะเลาะวิวาทในเรือนจำบ่อยกว่าอีกด้วย นอกจากนั้นเมื่อศึกษาต่อไปยังบรรดาอาชญากรรมวัยรุ่นชายเทียบกับ นักศึกษาชายในมหาวิทยาลัยยังพบว่า บรรดาอาชญากรรมวัยรุ่นเหล่านี้มีปริมาณฮอร์โมน Testosterone สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชายด้วยเหมือนกัน ดังนั้นผู้ชายน่าจะมีความก้าวร้าวมากกว่าผู้หญิงหรือไม่ คำตอบแน่นอนว่าจริง และมีงานวิจัยที่ยืนยันมากมายไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมใด วัยใด ชั้นทางสังคมใดก็ตาม

จากสาเหตุต่าง ๆ ของพฤติกรรมก้าวร้าวจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว นั้นสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงในแบบที่ผิดเข้มงวดเกินไปหรือปล่อยปะละเลยจนเกินไป ทอดทิ้ง ทำให้เด็กไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่ความก้าวร้าว และปัจจัยของกลุ่มผู้ที่มีอาการป่วยต่าง ๆ เช่น มีฮอร์โมนเพศชายที่มากเกินไปจะให้เกิดความก้าวร้าวหงุดหงิดได้ง่ายกว่าบุคคลทั่วไป หรือ บุคคลที่มีอาการป่วยด้วยโรคสมาธิสั้น

1.5 วิธีการแก้ไขพฤติกรรมความก้าวร้าว

อุ๋นเรื่อน อำไพพัสดร์ (2548, น.19-34) ได้อธิบายการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

1. การหยุดรางวัลที่เคยได้มา (Extinction) เป็นวิธีการที่ใช้ในการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเคยได้รับการเสริมแรงมาก่อน โดยการไม่ให้ตัวเสริมแรงนั้นอีกต่อ หรือเรียกว่า การหยุดยั้ง (Withhold) การที่ไม่ได้รับเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอจะทำให้พฤติกรรมลดลง

2. การหยุดเสริมแรงชั่วคราว (Time-Out) คือ กระบวนการซึ่งลดพฤติกรรมด้วยการนำตัวเสริมแรงออกไปชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้น วิธีการหยุดเสริมแรงชั่วคราว เป็นได้ 2อย่างคือ

2.1 เมื่อเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ตัวเด็กจะถูกออกไปจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นการเสริมแรงทันทีชั่วระยะเวลาหนึ่ง เช่น เมื่อเด็กนักเรียนคนหนึ่งในกลุ่มหรือในชั้นเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าว เขาจะถูกนำออกไปนอกห้อง แยกไปคนเดียวตามลำพังระยะเวลาหนึ่ง

2.2 เมื่อพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาขึ้น สิ่งที่เป็นแรงเสริมทุกชนิดจะถูกนำออกไปจากตัวเด็กชั่วระยะเวลาหนึ่ง เช่น เด็กนั่งรบนประทานอาหารอยู่ เด็กใช้มือขยำลงไปในงานอาหาร หรือแย่งงานจากคนอื่น ผู้ใหญ่จะเอาอาหารออกไปทันที

3. การปรับคืนรางวัล (Response Cost : R.C.) เป็นวิธีการลดพฤติกรรมโดยการไม่ให้รางวัล หรือถอนแรงเสริมจำนวนหนึ่ง เช่น การหักคะแนน ตัดค่า เป็นต้น

4. การแก้ไขความผิด (Overcorrection) เป็นวิธีการลดพฤติกรรมวิธีหนึ่งซึ่งพัฒนาโดย ฟ็อกซ์ และ อชชิน (1972 อ้างถึงใน อุ่นเรือน อำไพพัทธ์ 2548, น.25) ใช้ได้ประโยชน์มากเมื่อใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล เป็นการทำให้โทษสำหรับผู้ต่อต้าน หรือเมื่อใช้วิธีการทำให้โทษรุนแรงไม่ได้ผล ผู้ถูกทำโทษด้วยวิธีนี้จะได้เรียนรู้พฤติกรรมที่ควรทำและได้ฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในช่วงที่ถูกทำโทษ มี 2 แบบ คือ

4.1 การแก้ไขการกระทำผิดด้วยการชดใช้หรือทำกลับคืนใหม่ให้คงเดิม (Restitutive Overcorrection) ใช้กับพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม ต่อบุคคลอื่น ผู้กระทำผิดจะต้องทำสิ่งที่ตนทำลายให้กลับคืนมาใหม่ เช่น วัยรุ่นที่ชอบขีดเขียนฝาผนัง หรือทำสกปรกเลอะเทอะ เงื่อนไขก๊อก เขาจะต้องล้างหรือทำความสะอาดในที่ที่เขาทำให้สกปรก และต้องทำความสะอาดสถานที่ทั้งหมดที่มีอยู่

4.2 การแก้ไขการกระทำผิดโดยทำให้ถูกต้องซ้ำแล้วซ้ำอีก (Positive Practice-Overcorrection) นั่นคือบุคคลที่กระทำผิด จะต้องฝึกทำพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมซ้ำ ๆ วิธีนี้ใช้กับพฤติกรรมที่ไม่กระทบกระเทือนบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อม เช่น เขียนคำผิด ก็จะต้องเขียนคำที่ถูกต้องซ้ำ ๆ จำนวนหนึ่ง

5. การให้แรงเสริมอิ่มตัว (Satiation Contingency) นอกจากการเพิ่มพฤติกรรมด้วยการได้รับแรงเสริมอย่างสม่ำเสมอแล้ว การเสริมแรงอาจกลายเป็นการลงโทษหรือการหลีกเลี่ยง เมื่อการเสริมเรงนั้นมากเกินไปหรือบ่อยเกินไป นั่นคือการที่ได้รับเสริมแรงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเกิดการอิ่มตัว หรือเบื่อหน่ายแต่แรงเสริม จึงทำให้พฤติกรรมลดลงเพื่อหยุดการได้เสริมอีกต่อไป

6. การลดพฤติกรรมโดยวิธีเสริมแรงทางบวก (Positive Approaching) โปรแกรมที่ใช้ในการลดปัญหาต่าง ๆ รวมถึง ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว โดยการตั้งเป้าหมายพฤติกรรม เพื่อดำเนินการปรับเปลี่ยน มี 3 วิธีการ ได้แก่

6.1 การให้แรงเสริมกับพฤติกรรมที่มีอัตราการเกิดต่ำลง (Differential Reinforcement of Low Rates : DRL) คือ ให้การเสริมแรงกับการกระทำที่เกิดขึ้นในอัตราที่ต่ำลง หรือการกระทำที่เห็นห่างออกไป

6.2 ถ้าพฤติกรรมเป้าหมายไม่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่งจะได้รับการเสริมแรง (Differential of Other Behavior : DOR) คือ ผู้ถูกปรับพฤติกรรมจะได้รับรางวัลถ้าเขาไม่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

6.3 เทคนิคการให้แรงเสริมกับพฤติกรรมที่เลือกมาแทนที่ (Reinforcing Alternative Behavior : Alt-R) คือ การให้แรงเสริมกับพฤติกรรมที่เลือกมาแทนที่พฤติกรรมที่ต้องการขจัดให้หมดไป

สถาบันราชานุกูล (2558 น.47) ได้ได้อธิบายการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ว่าเด็กมีปัญหาหรือความเครียดในด้านใด เมื่อรู้แล้วให้พูดคุยกับเด็กและช่วยเด็กแก้ปัญหา

2. ให้โอกาสเด็กระบายอารมณ์ความรู้สึก บ่อยครั้งที่ความก้าวร้าวเกิดจากความปั่นป่วนทางอารมณ์ และเด็กไม่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ การช่วยให้เด็กแสดงความรู้สึกหรือความเสียใจออกมาเป็นคำพูด จะช่วยให้เด็กไม่ต้องแสดงออกมาเป็นความก้าวร้าว

3. พยายามให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจนว่าการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นวิธีการที่คนส่วนใหญ่โดยทั่วไปไม่ยอมรับ แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่ยอมรับในตัวเด็ก

4. เด็กที่ก้าวร้าวมักจะรู้สึกโกรธและขุ่นเคืองใจได้ง่ายถ้าเขารู้สึกว่าเขาถูกทำร้าย ดังนั้นในการพูดคุยกับเด็ก ไม่ควรทำร้ายเด็ก แสดงความยอมรับในตัวเด็ก แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้บ่าบับไม่ยอมรับในพฤติกรรมก้าวร้าว

5. สอนเด็กให้ตระหนักว่าคนอื่น ๆ ก็มีสิทธิและความต้องการเช่นกัน เราจำ เป็นจะต้องยอมรับนับถือในสิทธิและความต้องการนั้น

6. ในวัยเรียนตอนต้นนอกเหนือจากการอธิบายให้เด็กเข้าใจแล้ว อาจใช้วิธีสมมุติบทบาทที่เรียกว่า role play เช่น หากเด็กตีเพื่อน ผู้บ่าบับอาจสมมุติตัวเองเป็นเด็กและสมมุติตัวเด็กเป็นเพื่อน แล้วตีเด็กจากนั้นถามว่าเด็กรู้สึกอย่างไรที่ถูกรังแกเช่นนั้น เด็กจะเข้าใจได้ง่ายขึ้น การสมมุติบทบาทเด็กจะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของคนอื่นมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ต้องสอนวิธีแก้ไขปัญหให้กับเด็กด้วย นอกจากการสมมุติบทบาทแล้ว อาจจะทำนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเคารพนับถือสิทธิของผู้อื่น และพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเนื้อหาเหล่านั้นว่าจะเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

7. วิเคราะห์กับเด็กว่ามีสถานการณ์หรือมีปัญหอะไรที่จะทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และสอนเด็กแก้ปัญหาเหล่านั้นล่วงหน้า โดยอาจต้องเตรียมเด็กสำหรับ สถานการณ์ที่จะเกิดปัญหาบ่อย ๆ และแนะนำเด็กว่าเราต้องการให้เด็กแก้ไขปัญห อย่งไร เช่น ถ้าเด็กเจอเพื่อนแซงคิวในการเข้าแถวซื้อขนม เด็กจะทำอย่างไรหรือ ถ้าเด็กถูกเพื่อนล้อจะทำอย่างไร เป็นต้น เด็กที่ก้าวร้าวมักจะมีนิสัยหุนหันพลันแล่น และทำอะไรโดยไม่คิดก่อน การเตรียมแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้าจะช่วยให้เด็กมีปฏิกิริยาตอบโต้ที่เหมาะสมขึ้น

8. หากใช้วิธีการดังกล่าวอย่างจริงจังแล้วเด็กยังมีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ ควรปรึกษาแพทย์ เพราะเด็กอาจมีปัญหาทางสมองหรือปัญหาทางจิตเวช เช่น โรคสมาธิสั้น โรคติดต่อต้าน โรคอารมณ์แปรปรวน ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา

กฤษมาวดี คำเกลี้ยง (กรมสุขภาพจิต, 2561, ออนไลน์) ได้อธิบายการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่ควรควบคุมให้เด็กหยุดความก้าวร้าวด้วยความสงบ เช่น ใช้การกอดหรือจับให้เด็กหยุดหลังจากที่เด็กอารมณ์สงบแล้ว ควรพูดคุยถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กไม่พอใจจนแสดงความก้าวร้าว เพื่อให้เด็กได้ระบายออกเป็นคำพูด

2. ต้องไม่ใช้ความรุนแรงเข้าไปเสริม การลงโทษอย่างรุนแรงในเด็กที่ก้าวร้าวไม่ช่วยให้ความก้าวร้าวดีขึ้น เด็กอาจหยุดพฤติกรรมชั่วครู่ แต่สุดท้ายก็จะกลับมาแสดงพฤติกรรมนั้นอีก อาจเริ่ร่องไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ได้

3. ไม่ควรมีข้อต่อรองกับขณะเด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว

4. ควรเริ่มฝึกฝนเด็กตั้งแต่อายุ 3 ขวบให้รู้จักควบคุมอารมณ์ตัวเอง เช่น ฝึกให้แยกตัวเมื่อรู้สึกโกรธ

5. ฝึกให้เด็กรู้จักเห็นอกเห็นใจ มีจิตใจโอบอ้อมอารีแก่คน สัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ

6. หลีกเลี่ยงการตำหนิว่ากล่าวเปรียบเทียบกับ เพราะจะทำให้เด็กมีปมด้อย รวมทั้งการข่มขู่หลอกให้กลัว หรือยุยงให้เด็กมีอารมณ์โกรธ เนื่องจากเด็กจะซึมซับพฤติกรรมและนำไปใช้กับคนอื่นต่อ

7. ผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างของความปรองดองเป็นมิตรต่อกัน และมีวินัย หากพฤติกรรมเด็กยังไม่ดีขึ้น ควรพาไปพบแพทย์ที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน หรือโทรปรึกษาสายด่วนสุขภาพจิต 1323

จากวิธีการลดพฤติกรรมก้าวร้าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การลดพฤติกรรมความก้าวร้าวสามารถทำได้หลากหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการปรับพฤติกรรม การสอนให้ตระหนักถึงปัญหาที่จะตามมา หากิจกรรมให้เด็กได้ระบายความรู้สึกออกมา หรือการวิเคราะห์หาสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อแก้ไขปัญหานั้นที่ต้นเหตุ เพราะการแสดงความก้าวร้าวออกมานั้น อาจจะมีสาเหตุจากอาการป่วยได้ ซึ่งหากเกิดจากอาการป่วยต้องลดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยการช้ยา

1.6 การวัดพฤติกรรมก้าวร้าว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า การวัดพฤติกรรมก้าวร้าวสามารถทำได้ดังนี้

1.6.1 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ภานุสิทธิ์ หวันมะหุมุด (2557) ได้ทำการวัดพฤติกรรมความก้าวร้าว โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ท่านมักตัดสินใจทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา, หลายครั้งที่ท่านทำบางสิ่งบางอย่าง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ไม่ดีต่อตนเอง, ท่านเคยมีเรื่องกับผู้อื่น เป็นต้น

วลัยภรณ์ แพร์ภิกษธรรมชัย (2555) ได้ทำการวัดพฤติกรรมความก้าวร้าว โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ข้าพเจ้ามักพูดข่มขู่เพื่อให้เพื่อนยอมทำตามในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ, หากเพื่อนทำให้ข้าพเจ้าโกรธข้าพเจ้าจะเดินเลี้ยวออกมาเพื่อมาระงับอารมณ์ก่อน, ข้าพเจ้าแกล้งเชกหัวเพื่อนเพราะสนุกดี เป็นต้น

ภูมิรินทร์ สามสี (2554) ได้ทำการวัดพฤติกรรมความก้าวร้าว โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น การทะเลาะตอแยเป็นเรื่องปกติในชีวิตนักเรียน, การพูดหยาบคายกับเพื่อนสนิทไปเป็นไร, เราควรขัดจังหวะทันทีเวลาที่ครูสอนผิด เป็นต้น

เต็มทิพย์ พานิชพันธุ์ (2550) ได้ทำการวัดพฤติกรรมความก้าวร้าว โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างข้อคำถาม เช่น ท่านเคยแกล้งขัดขาคนอื่นให้ล้ม, ท่านเคยดิงกระชากเสื้อ กางเกงหรือกระโปรงผู้อื่น, ท่านเคยขว้างปาของใส่ผู้อื่น เป็นต้น

จากการวัดพฤติกรรมก้าวร้าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมก้าวร้าว สามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วัดพฤติกรรมความก้าวร้าว โดยใช้แบบสอบถามของ ภานุสิทธิ์ หวันมะหุมุด (2557) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

2.1 ความหมายของการควบคุมตนเอง

Cormire and Cormier, 1979 (อ้างถึงใน ดิษยา มีเพียร 2551) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือหลากหลายวิธีการรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง ส่วนผู้บำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษานั้นมีบทบาทเพียงเป็นผู้ฝึกวิธีการที่เหมาะสมให้เท่านั้น

จิตรภรณ์ จิตรธร (2551, น.7) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคลิกภาพที่บ่งบอกถึงความสามารถในการใช้เหตุผล ความอดทนอดกลั้น การควบคุมพฤติกรรมหรืออารมณ์ตนเองเพื่อยับยั้งมิให้กระทำความผิดที่มีสาเหตุมาจากความหุนหันพลันแล่น การใช้อารมณ์ การชอบความเสี่ยง ชอบงานง่าย ๆ ที่ขาดความขยัน และการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ป้อมราชฤทธิ์ วรุฒิพุทธพงศ์ (2551, น.32) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง การจัดระเบียบให้ตนเองเลือกประพฤติดแทนการทำในสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างทันที ละมีการประเมินถึงผลลัพธ์ที่ตนเลือกด้วย

อัจฉรา บุญกลิ่น (2551, น.11) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการใด กระบวนการหนึ่งที่บุคคลตัดสินใจเลือกกระทำหนึ่งซึ่งที่บุคคลตัดสินใจเลือกปรับใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายที่กำหนดไว้

อัครเดช หอเจริญ (2553, น.18) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการควบคุมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดเป้าหมายไว้

กาญจนา พูนสุข (2541, น.54) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งพยายามที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งซึ่งก่อนหน้านี้ พฤติกรรมนี้เกิดขึ้นน้อยกว่า พฤติกรรมที่จะถูกควบคุมนี้ มักจะเกี่ยวข้องกับผลที่จะตามมา ทั้งในด้านที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา ส่วนพฤติกรรมที่ไม่ต้องการควบคุมนั้นจะเกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ในปัจจุบันที่มีความสุข ความพอใจ แต่ในระยะหลังแล้ว จะเป็นผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนา

หทัยชนก พันธุ์พงศ์ (2555, น.9) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถหนึ่ง ของบุคคลที่ใช้กำกับตนเองเพื่อมิให้แสดงพฤติกรรมในเชิงลบบางชนิดในบางสถานการณ์ สามารถสรุปได้ว่าการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมในเชิงบวกออกมาอย่างสมเหตุสมผล สามารถที่จะข่มพฤติกรรมเชิงลบหรือไม่พึงปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าผู้นั้นจะอยู่ในสถานการณ์แบบใดก็ตาม

สาวตรี ล้ำเลิศ (2552, น.56) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง โดยบุคคลนั้นจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการด้วยตนเอง

พงศกร เสงวิวัฒน์ชัย (2561, น.14) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดการกับความคิด อารมณ์และพฤติกรรมของตนเองเมื่อต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่กดดัน หรือสับสน โดยสามารถตัดสินใจและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมด้วยตนเอง

นงนุช โรจนเลิศ (2533 น.18-19) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดการ

สภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรือ อยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540, น.326) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นคนกำหนดเป้าหมาย เลือกรูปวิธีการและดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมายด้วยตนเอง

จิริยา ปานเกษม (2559, น. 5-6) ให้ความหมายว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการยับยั้งการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แม้พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นจะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลต้องการ หรือให้บุคคลเกิดความรู้สึกในทางบวก เช่น มีความสุข สนุกสนาน หรือ เพลิดเพลินมากกว่า

จากความหมายต่าง ๆ ของ การควบคุมตนเอง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้จัดทำจึงสรุปความหมายของการควบคุมตนเองว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ เพื่อหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยตัวบุคคลนั้นเป็นกำหนดวิธีการเอง ทั้งนี้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำ ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดการควบคุมตนเองฉบับย่อ (Brief Self-control Scale ; BSCS) ของ Tangney และคณะ (2014) ที่ได้รับการแปลจาก จิริยา ปานเกษมและคณะ (2559) เนื่องจาก กระชับ มีข้อคำถามไม่มาก สะดวกในการเก็บข้อมูล

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

2.2.1 การควบคุมตนเองตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยแรงขับสัญชาตญาณโดยเริ่มจากความต้องการของร่างกายบุคคลจะทำตามความต้องการของร่างกาย ฟรอยด์เชื่อว่าสังคมจะอยู่ไม่ได้ถ้าปล่อยให้คนระบายแรงขับของสัญชาตญาณตามใจชอบ คือ ถ้าปล่อยให้คนที่แข็งแรงกว่าเอาเปรียบคนที่อ่อนแอกว่าสังคมจะวุ่นวายถ้าปล่อยให้คนมีเพศสัมพันธ์กันทุกครั้งที่ต้องการ ดังนั้นแม้คนอยากจะระบายสัญชาตญาณทางเพศและความก้าวร้าว สังคมจะไม่ยอมรับและมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ตามความคิดของฟรอยด์ สังคมมักเคร่งครัดเกินไป ในการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยมีการลงโทษอย่างรุนแรงต่อการละเมิด ในที่สุดคนจะยอมรับหลักการของสังคมและหาทางออกโดยการสนองความต้องการด้วยวิธีการเหมาะสมกับความเป็นจริง โดยมีพฤติกรรมสอดคล้องกับที่สังคมต้องการ โครงสร้างของบุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ ซึ่งพลังจิตทั้งสามเกิดจากความต้องการทางสัญชาตญาณของบุคคล (อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี 2560, น.30)

อิด (Id) เป็นต้นกำเนิดของบุคลิกภาพ และ เป็นส่วนที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด อิด (Id) ประกอบด้วยแรงขับทางสัญชาตญาณ (Instinct) ที่กระตุ้นให้มนุษย์ตอบสนองความต้องการ ความสุข ความพอใจ ในขณะเดียวกันก็จะทำหน้าที่ลดความเครียดที่เกิดขึ้น การทำงานของ อิด (Id) จึงเป็นไปตามหลักความพอใจ (Pleasure Principle) ที่ไม่คำนึงถึงความเหมาะสมตามความเป็นจริง การลดเป้าหมายที่ก่อให้เกิดความเครียด การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด อิด (Id) เป็นส่วนที่ปราศจากเหตุผล ผิดศีลธรรมและปราศจากการตระหนักรู้ เช่น เด็กหิวก็จะร้องไห้ทันที เพื่อตอบสนองความต้องการของเขา และโครงสร้างบุคลิกภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับจิตไร้สำนึก

อีโก้ (Ego) เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่ประสาน อิด (Id) และ ซูเปอร์อีโก้ (Superego) เพื่อแสดงบุคลิกภาพออกมาให้เหมาะสมกับความเป็นจริงและขอบเขตที่สังคมกำหนด เป็นเหมือนหน่วยที่จัดการควบคุมและบังคับให้บุคลิกภาพเป็นระเบียบ อีโก้ (Ego) ขึ้นอยู่กับหลักแห่งความเป็นจริง (Reality Principle)

ที่มีลักษณะของการใช้ความคิดที่มีการ ใช้เหตุผล ใช้สติปัญญา และการรับรู้ที่เหมาะสม ซึ่งอีโก้ (Ego) เป็นส่วนที่อยู่ในระดับจิตสำนึกเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีบ้างที่อยู่ในจิตก่อนสำนึก และ จิตไร้สำนึก

ซูเปอร์อีโก้ (Superego) เป็นส่วนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรรยา บรรทัดฐานของสังคม ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ทำหน้าที่ผลักดันให้บุคคลประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ มโนธรรม จริยธรรมที่พัฒนามาจากการอบรมเลี้ยงดู โดยเด็กจะรับเอาค่านิยม บรรทัดฐานทางศีลธรรมจรรยา และอุดมคติที่พ่อแม่สอนเข้ามาไว้ในตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่เด็กมีอายุประมาณ 3 - 5 ขวบ (ระยะ Oedipus Complex) และเด็กจะพัฒนาความรู้สึกเหล่านี้ไปตามวัย โดยมีสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญ การทำงานของ ซูเปอร์อีโก้ Superego ขึ้นอยู่กับหลักแห่งจริยธรรม (Moral Principle) ที่ห้าม ควบคุม และจัดการไม่ให้ผิด (Id) ได้รับการตอบสนองโดยไม่คำนึงถึงความผิดชอบชั่วดี โดยมี อีโก้ (Ego) เป็นตัวกลางที่ประสานการทำงานของแรงผลักดันระหว่าง อิด (Id) และ ซูเปอร์อีโก้ (Superego) โดยทั่วไปแล้ว ซูเปอร์อีโก้ (Superego) จะเป็นเรื่องของการมีมโนธรรม (Conscience) ที่พัฒนามาจากการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ หรือผู้อบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นค่านิยมที่พ่อแม่ถ่ายทอดให้ลูกว่าสิ่งใดดี ควรประพฤติปฏิบัติ หรือไม่อย่างไร เด็กได้รับการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดมาตั้งแต่เด็ก เมื่อบุคคลกระทำความผิด ซูเปอร์อีโก้ (Superego) จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกผิด (Guilt Feeling) ที่จะติดตามรบกวนจิตใจของบุคคลเมื่อกระทำความผิดที่ขัดต่อมโนธรรมของตนเอง และส่วนที่เรียกว่าอุดมคติแห่งตน (Ego-Ideal) ที่พัฒนามาจากการเอาแบบอย่าง (Identification) จากบุคคลที่เคารพรัก เช่น พ่อแม่ ผู้อบรมเลี้ยงดู และคนใกล้ชิด ทำให้เด็กรับรู้ว่าการทำสิ่งใดควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อจะได้รับการยอมรับและความชื่นชมยกย่องซึ่งทำให้เกิดความอึดใจเมื่อได้ทำตามอุดมคติของตน ซูเปอร์อีโก้ (Superego) จะอยู่ในระดับจิตสำนึก จิตก่อนสำนึก และจิตไร้สำนึก

สรุปได้ว่า ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองนั้นคือ มนุษย์ทุกคนจะมีความต้องการการตอบสนองความพึงพอใจของตนเองอยู่แล้วถ้าเราปล่อยให้อิด (Id) หรือ ซูเปอร์อีโก้ (Superego) มาครอบงำโดยปราศจากการใช้เหตุผลของ อีโก้ (Ego) ก็จะทำให้เกิดปัญหากับการดำเนินชีวิตได้ เช่น หากเราปล่อยให้ตนเองตอบสนองความต้องการอยู่ตลอดเวลา ลูกออกจากห้องเรียนทุกครั้งที่อยู่คนเดียว หรือ ทำร้ายร่างกายผู้อื่นทุกครั้งที่อยู่คนเดียว จะส่งผลให้เราถูกลงโทษตามกฎระเบียบที่สังคมนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ซึ่ง อีโก้ (Ego) จะใช้เหตุผลทางสังคมมาควบคุมพฤติกรรมของเราให้แสดงออกอย่างเหมาะสมกับกฎเกณฑ์ของสภาพสังคมนั้น ๆ เช่นเดียว หากเราปล่อยความรู้สึกผิดในการทำงานของ ซูเปอร์อีโก้ (Superego) ทำงานโดยปราศจากการใช้เหตุผลอาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตได้ เช่น เราเกิดความรู้สึกผิดจากการที่เราฆ่าสัตว์โดยที่ไม่ตั้งใจ หากเรามีความรู้สึกผิดในจิตใจที่มากจนเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตเราได้ เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าทำงานของ อีโก้ (Ego) มีความสำคัญมากในควบคุมพฤติกรรมโดยการให้เหตุผลกับตัวของบุคคลเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ ความเป็นจริงของสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้บุคคลไม่ตอบสนองความต้องการของตนเองตลอดเวลา และคอยให้เหตุผลเพื่อป้องกันผลกระทบที่ตามมาจากรู้สึกผิดใจที่มากจนเกินไป

2.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ สกินเนอร์ (1904-1990 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562) ซึ่งทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้น มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลพวงเนื่องมาจากผลกรรม ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนั้น สกินเนอร์ให้ความสนใจกับผลกรรม 2 ประเภทได้แก่ ผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรง ที่ทำให้พฤติกรรมที่บุคคลกระทำอยู่นั้น มีอัตราการกระทำเพิ่มมากขึ้น และผลกรรมที่เป็นตัวลงโทษ ที่ทำให้พฤติกรรมที่บุคคลกระทำอยู่นั้นยุติลง

การเสริมแรง คือการทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจาก ผลกรรมที่ตามหลัง พฤติกรรมนั้น ผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้นเรียกว่า ตัวเสริมแรง (Skinner, 1971 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562 น.33) ตัวเสริมแรงที่ใช้กันอยู่นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ด้วยกันคือ

1. ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ เป็นตัวเสริมแรงที่มีคุณสมบัติด้วยตัวของมันเอง เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการทางชีวภาพของอินทรีย์ได้ หรือมีผลต่ออินทรีย์โดยตรง เช่น อาหาร น้ำ อากาศ ความร้อน ความหนาว ความเจ็บปวด เป็นต้น

2. ตัวเสริมแรงทุติยภูมิ เป็นตัวเสริมแรงที่ต้องผ่านกระบวนการพัฒนาคุณสมบัติของการเป็นตัวเสริมแรง โดยการนำไปเสริมแรงปฐมภูมิ เช่น คำชมเชย เงิน หรือตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น

การเสริมแรงสามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การเสริมแรงทางบวก คือการเสริมแรงที่มีผล ทำให้พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงนั้นมีความถี่เพิ่มขึ้นคนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจสับสนว่าการให้การเสริมแรงทางบวกและการให้รางวัล มีความหมายเหมือนกัน แต่ความจริงแล้วทั้งสองอย่างนี้มีความแตกต่างกัน การให้การเสริมแรงทางบวกนั้น เป็นการทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มมากขึ้นในขณะที่การให้รางวัลเป็นการให้ต่อพฤติกรรมที่บุคคลทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามวาระและโอกาสสำคัญ โดยไม่จำเป็นว่าจะต้องทำให้พฤติกรรมนั้นมีความถี่เพิ่มขึ้น (Kazdin, 1984 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562 น.34) นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้คำพูดตำหนิ หรือการตีบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก็อาจจะเป็นการเสริมแรงทางบวกได้ (Fevell et al., 1978; Madsen et al., 1970 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562 น.33) ถ้าการกระทำดังกล่าวส่งผลทำให้พฤติกรรมที่ได้รับการกระทำนั้นมีความถี่เพิ่มมากขึ้น

2. การเสริมแรงทางลบ คือการทำให้ความถี่เป็นผลเนื่องมาจากการที่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวนั้น สามารถถอดถอนจากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจออกไปได้ สิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจจะเป็นตัวเสริมแรงทางลบได้ต่อเมื่อพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจนั้นเพิ่มขึ้น (Skinner, 1953 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562 น.33) ดังนั้นสิ่งที่ไม่พึงพอใจ ไม่พึงปรารถนา หรือสิ่งที่รบกวนบุคคลต่าง ๆ ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นตัวเสริมแรงทางลบเสมอไป นอกจากเสียว่ามันจะทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกแล้วสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจได้นั้นมีความถี่เพิ่มขึ้น

การลงโทษ คือ การให้ผลกรรมหลังจากการแสดงพฤติกรรมทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง ซึ่งผลกรรมที่เคยขึ้นนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นสิ่งที่ไม่พึงพอใจ หากแต่จะเป็นอะไรก็ได้ที่ตามหลังพฤติกรรมนั้นแล้ว ทำให้พฤติกรรมนั้นลดลงหรือยุติลง ดังนั้นความหมายของการลงโทษจึงประกอบด้วย 3 เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (Cooper et al., 1987 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562 น.33)

1. มีพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้น
2. พฤติกรรมเป้าหมายนั้นจะต้องตามด้วยผลกรรมบางอย่าง
3. โอกาสการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายนั้นลดลง เนื่องจากผลกรรมดังกล่าว

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การควบคุมตนเองตามแนวคิดของสกินเนอร์นั้น คือความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้ได้รับผลกรรมที่ตนเองต้องการ โดยการเสริมแรงทางบวกการเสริมแรงทางลบและการลงโทษ พฤติกรรมบางอย่างให้ผลทางบวกในปัจจุบัน แต่ให้ผลเสียในอนาคตข้างหน้า เช่น การดื่มสุรา อาจให้ความพึงพอใจในปัจจุบัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปอาจส่งผลต่อสุขภาพ และพฤติกรรมบางอย่างให้ผลทางลบในปัจจุบัน แต่ให้ผลที่ดีในอนาคตข้างหน้า เช่น การอ่านหนังสือสอบ ทำให้ไม่มีเวลาว่างในปัจจุบันแต่จะทำให้เราทำคะแนนได้ดีในการสอบ เป็นต้น

2.3 ลักษณะการควบคุมตนเอง

สกินเนอร์ (1953 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2556 น.330-331) ได้กล่าวถึงวิธีการที่คนเราใช้ในการควบคุมตนเอง ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการยับยั้งทางร่างกาย เช่น การกัดริมฝีปากตนเองเพื่อไม่ให้หัวเราะหรือปิดตาตัวเอง เพื่อไม่ให้เห็นบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ต้องการจะเห็น เป็นต้น การกระทำดังกล่าวทำให้บุคคลนั้นสามารถหลีกเลี่ยงจากผลกระทบที่ไม่พึงพอใจได้
2. เปลี่ยนเงื่อนไขสิ่งเร้าหรือสัญญาณต่าง ๆ ที่ควบคุมพฤติกรรมที่ต้องการจะหลีกเลี่ยง เช่น การเลือกสถานที่ตากอากาศ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงสัญญาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน จดรายการนัดหรือจดวันที่สำคัญลงปฏิทิน จะเป็นสิ่งเร้าให้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในเวลาต่อมา อันเป็นผลทำให้สามารถหลีกเลี่ยงจากสภาพการณ์ที่ไม่พึงพอใจอันจะเกิดขึ้นได้จากการลืมที่จะแสดงพฤติกรรมบางอย่างนั้นในเวลาดังกล่าว ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขสิ่งเร้าหรือสัญญาณต่าง ๆ จะช่วยให้คนเราแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนามากยิ่งขึ้น
3. ยุติการกระทำบางอย่าง เช่น การที่คนเรารดการรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อที่จะได้รับประทานอาหารเย็นที่แสนจะอร่อยมากขึ้น หรืองดอาหารก่อนการแข่งขันกีฬา เป็นต้น
4. เปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์ บางครั้งเราอาจพบว่าการแสดงพฤติกรรมตามอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้นอาจนำไปสู่ผลกระทบที่ไม่พึงพอใจได้จึงต้องเปลี่ยนแปลงการตอบสนองตอบทางอารมณ์เสียใหม่โดยการแสดงพฤติกรรมที่ขัดกันกับพฤติกรรมที่เคยแสดงออกเมื่อมีอารมณ์ดังกล่าวนั้น เช่น การเห็นหัวหน้างานของตนเดินตกบันได แล้วรู้สึกขบขันถึงขั้นหัวเราะออกมา แต่ก็รู้ว่าถ้าหัวเราะออกมาอาจจะถูกหัวหน้างานลงโทษได้ ดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนแปลงการตอบสนองใหม่โดยการเอาพินกั๊ดลิ้นของตนเอง หรือ หยิกขาตนเอง เป็นต้น
5. ใช้เหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจในสภาพแวดล้อม เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เช่น การตั้งนาฬิกาปลุก โดยที่เสียงนาฬิกาปลุกจะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงพอใจ ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้สามารถไปทำงานได้ตรงเวลา
6. ใช้น้ำ แอลกอฮอล์ หรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของตน เช่น การดื่มสุราเพื่อที่จะให้ลืมความทุกข์ หรือดื่มกาแฟ เพื่อที่จะได้ไม่เกิดอาการง่วงนอนในขณะที่อ่านหนังสือหรือขับรถ เป็นต้น
7. การให้การเสริมแรงหรือการลงโทษตนเอง บุคคลอาจจะสัญญากับตนเองว่า ถ้าอ่านหนังสือแล้วจะไปดูโทรทัศน์ หรือถ้าทำคะแนนสอบไม่ได้ดีอาจจะลงโทษตนเองโดยการไม่เป็นเวลา 1 เดือน เป็นต้น
8. ทำสิ่งอื่นแทนสิ่งที่กำลังทำอยู่ โดยที่บุคคลจะเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมอื่นแทนที่จะแสดงพฤติกรรมที่จะนำตนเองไปสู่การได้รับผลกระทบที่ไม่พึงพอใจ เช่น การเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาเพื่อที่จะได้หลีกเลี่ยงการโต้เถียง เป็นต้น

สรุปได้ว่าลักษณะของการควบคุมตนเองของบุคคลสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้มากมายได้แก่ การยับยั้งร่างกายและใช้เครื่องช่วย การเปลี่ยนสิ่งเร้า การอดอาหารและการรับประทานอาหารอิมเกินไป การเปลี่ยนแปลงการแสดงทางอารมณ์ ใช้สิ่งเร้าที่ไม่พึงปรารถนา ใช้น้ำ การวางเงื่อนไขผลกระทบ และการทำพฤติกรรมอื่น ๆ แทน

2.4 ข้อดีของการควบคุมตนเอง

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562 น.353-355) ได้อธิบายถึงข้อดีของการควบคุมตนเองไว้ดังนี้

1. ในการดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมโดยบุคคลภายนอกนั้น ประสบกับปัญหาที่ผู้ดำเนินโปรแกรมไม่สามารถที่จะให้ผลกระทบท่อพฤติกรรมที่เหมาะสมได้อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากว่าในบางครั้งผู้ดำเนิน

โปรแกรมไม่ทันได้สังเกตเห็นพฤติกรรมเปลี่ยนไป ดังนั้นวิธีการที่ดีที่สุดที่สามารถแก้ปัญหาในลักษณะดังกล่าว คือ การให้ผู้เข้ารับการบำบัดนั้นดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมด้วยตนเอง

2. การควบคุมตนเองจัดได้ว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการทำให้เกิดการแผ่ขยายเวลาของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการแผ่ขยายข้ามสภาพการณ์ ข้ามพฤติกรรม หรือ ข้ามเวลา (การคงอยู่ของพฤติกรรม) การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่สำคัญถ้าไม่เกิดการแผ่ขยายก็จะมีประโยชน์น้อยมากเพราะทันทีที่บุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในสภาพการณ์ที่ได้รับการเรียนรู้ เขาจะไม่แสดงพฤติกรรมดังกล่าวอีก เนื่องจากสภาพการณ์ที่เขาได้รับการเรียนรู้กลายเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้สำหรับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของเขา หรือ อาจจะเป็นไปได้ว่าผู้ที่ดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมนั้นได้กลายเป็นสิ่งเร้าที่แยกแยะได้เช่นกัน ดังนั้นบุคคลบุคคลก็จะไม่แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้ใหม่ ถ้าไม่มีผู้ดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมอยู่ด้วยเนื่องจากเขาคาดคะเนว่าการแสดงพฤติกรรมใหม่ของเขา นั้น จะไม่นำไปสู่การเสริมแรงที่เขาต้องการ

3. พฤติกรรมบางชนิดไม่สามารถที่จะให้บุคคลภายนอกมาเป็นผู้ควบคุมได้ เนื่องจากในสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นมีสิ่งเร้ามากมาย อีกทั้งยังมีการให้การเสริมแรงและการลงโทษกันตลอดเวลา อย่างเช่น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการรับประทานอาหาร (เพื่อการลดน้ำหนัก) หรือพฤติกรรมการออกกำลังกาย พฤติกรรมดังกล่าวเหล่านี้ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จอย่างสูงถ้ามีการใช้วิธีการควบคุมตนเองเข้าร่วมด้วย ทั้งนี้ถ้าไม่มีการฝึกการควบคุมตนเองเข้าร่วมด้วยแล้วอาจเป็นไปได้ที่บุคคลเหล่านั้นจะกลับไปแสดงพฤติกรรมเช่นเดิมในสภาพสิ่งเร้าที่เขาใช้ชีวิตอยู่ นอกจากนี้การควบคุมตนเองยังใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับพฤติกรรมที่ไม่สามารถจะสังเกตเห็นได้ หรือที่เรียกกันว่าพฤติกรรมภายใน ได้แก่ ความคิด ความรู้สึกต่าง ๆ อย่างเช่น การย่ำคิด ความวิตกกังวล หรือความรู้สึกซึมเศร้าต่าง เป็นต้น

4. การใช้การควบคุมตนเองนั้น บางครั้งสามารถที่จะนำมาใช้ควบคุมพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบที่อ่อนซึ่งผลกระทบที่อ่อนนั้นอาจหมายถึงผลกระทบที่มีปริมาณน้อยมาก หรืออาจเกิดขึ้นซ้ำไป ไม่มีความสำคัญในการรับรู้ของบุคคล ซึ่งมักจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อย่างเช่น โปรแกรมการลดความอ้วน การออกกำลังกาย หรือการสูบบุหรี่ จะเห็นได้ว่าผลเกิดค่อนข้างช้า หรือบางครั้งไม่เกิดเลย ดังนั้นการดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมจึงควรใช้การควบคุมตนเองเข้าร่วมด้วย เช่น การสูบบุหรี่ ควรให้มีการควบคุมตนเอง โดยทันทีที่เริ่มจุดบุหรี่สูบก็ต้องรับผลกระทบทางลบ อย่างทันที โดยตนเองเป็นผู้ให้ผลกระทบนั้น ซึ่งถ้าทำได้เช่นนี้ก็จะทำให้อัตราการสูบบุหรี่ลดลงได้

5. คนหลายคนสามารถทำได้ดีถ้าเขาเป็นผู้กำหนด และตัดสินใจเลือกที่จะกระทำ จากการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบว่าเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการเสริมแรงโดยตนเองเป็นผู้เลือก กับให้ผู้อื่นเป็นผู้เลือกให้

6. การควบคุมตนเองนั้นจะช่วยประหยัดเวลาในการดำเนินการของผู้บำบัด หรือผู้ดำเนินโปรแกรม เนื่องจากกระบวนการปรับพฤติกรรมทั้งหมดนั้น ผู้เข้ารับการบำบัดเป็นผู้จัดการแทบทั้งสิ้น ผู้บำบัดเป็นเพียงแต่ให้คำแนะนำและชี้แนะบางประการเท่านั้น และถ้าพิจารณาในแง่ของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ถ้าครูสามารถสอนให้เด็กนักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้แล้ว ก็จะทำให้ครูมีเวลาในการจัดการเรียนการสอนได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากครูไม่จำเป็นที่จะต้องเสียเวลาในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กนักเรียน อีกทั้งครูไม่จำเป็นที่จะต้องไปเสียเวลาตรวจและให้คะแนนต่อการทำการบ้านของเด็กนักเรียน เนื่องจากเด็กนักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ให้การเสริมแรงเอง อีกทั้งควบคุมพฤติกรรมตนเองให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม โดยที่ครูไม่จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง ครูจะมีเวลาในการจัดเตรียมการสอนได้มากขึ้น

7. การควบคุมตนเองจัดได้ว่าเป็นเป้าหมายของการปรับพฤติกรรม ทั้งนี้เนื่องจากผู้บำบัดนั้นไม่สามารถที่จะไปทำการบำบัด ผู้เข้ารับการบำบัดได้ตลอดเวลา ดังนั้นวิธีการที่จะไม่ให้ผู้เข้ารับการบำบัดต้องยึดติดอยู่กับผู้บำบัด คือ การฝึกให้ผู้เข้ารับการบำบัดสามารถที่จะควบคุมตนเองได้นั่นเอง

8. การควบคุมตนเองนั้นจะทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดมีความรู้สึกดีกับตนเองไม่ว่าจะในแง่ ทักษะคิดต่อตัวเอง รู้สึกของคุณค่าของตนเอง หรือความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ นอกจากนี้ยังทำให้บุคคลเหล่านั้นมองตลกในแง่ดีอีกด้วย เพราะมีความเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะว่าเขาเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นนั่นเอง

จากข้อดีของการควบคุมตนเองสามารถสรุปได้ว่า การควบคุมตนเองนั้นเป็นสิ่งที่เราสามารถกำหนดวิธีการได้ทำให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ การควบคุมตนเองเป็นวิธีการที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ดีกับพฤติกรรมกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ เช่น การลดน้ำหนัก หรือการสูบบุหรี่

2.5 การวัดการควบคุมตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การวัดการควบคุมตนเองสามารถทำได้ดังนี้

2.5.1 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

จริยา ปานเกษม (2559) และคณะ ได้ทำการวัดการควบคุมตนเอง โดยเป็นมาตรวัดการควบคุมตนเอง ฉบับย่อ (Brief Self-control Scale; BSCS) ซึ่งได้แปลมาจาก Tangney และคณะ (2014) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า ตัวอย่างแบบสอบถาม เช่น ฉันอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ ได้, ฉันขี้เกียจ, การเลิกนิสัยแย่ ๆ เป็นเรื่องยากสำหรับฉัน เป็นต้น

สิริพร รังสิตเสถียร (2562) ได้ทำการวัดการควบคุมตนเอง โดยเป็นแบบวัดที่พัฒนาโดย Tangney และคณะ (2004) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ นำมาแปลเป็นภาษาไทยโดยจริยา ปานเกษมและคณะ (2559) เป็นแบบสอบถามประมาณค่าค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า ตัวอย่างแบบสอบถาม เช่น ฉันอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ ได้, ฉันขี้เกียจ, การเลิกนิสัยแย่ ๆ เป็นเรื่องยากสำหรับฉัน เป็นต้น

นงนุช โรจน์เจริญ (2533) ได้ทำการวัดการควบคุมตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น เมื่อรู้สึกว่กำลังวุ่นวาย ฉันจะบอกตัวเองว่า หยุดและคิดก่อนที่จะทำอะไรต่อไป, ฉันอดไม่ได้ที่จะคิดเกี่ยวกับความผิดที่เคยทำในอดีต, ฉันรู้สึกภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้นเมื่อละเว้นนิสัยไม่ได้ เป็นต้น

จิรายุ เลิศวานิช (2557) ได้ทำการวัดการควบคุมตนเองโดยใช้มาตรวัดที่ได้พัฒนามาจาก Tangney และคณะ (2004) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น ฉันสามารถเอาชนะสิ่งยั่วใจได้, ฉันพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด, ฉันทำสิ่งที่เป็นผลเสียกับฉันหากเป็นเรื่องสนุก เป็นต้น

จิรวรรณ แก้วเสียงค์ (2560) ได้ทำการวัดการควบคุมตนเอง โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น ฉันสามารถเอาชนะสิ่งยั่วใจได้, ฉันพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด, ฉันทำสิ่งที่เป็นผลเสียกับฉันหากเป็นเรื่องสนุก เป็นต้น

จากการวัดการควบคุมตนเองข้างต้น สรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง สามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้มาตราวัดการควบคุมตนเองฉบับย่อ (Brief Self-control Scale ; BSCS) ของ Tangney และคณะ (2014) ที่ได้รับการแปลจาก จริยา ปานเกษมและคณะ (2559) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุดถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูง แสดงว่ามีการควบคุมตนเองมากกว่าผู้ที่ได้รับคะแนนน้อยกว่า

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

3.1 ความหมายของประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

นุรไลลาห์ หลังปูเต๊ะ (2558 น.7) ให้ความหมายว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก คือ ประสบการณ์การถูกลงโทษ ทั้งจากการดุด่า ทุบตี และถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก

วงศ์เดือน สายสุวรรณ (2546 น.10) ให้ความหมายว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก คือ ประสบการณ์การถูกทำโทษของมารดาในวัยเด็กถึงวัยรุ่นในขณะที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาผู้ให้กำเนิดโดยใช้วิธีการลงโทษให้ได้รับอันตรายหรือความเจ็บปวดทางด้านร่างกายและ / หรือจิตใจ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ประวัติการถูกลงโทษทางกายของมารดา คือ การที่มารดาเคยได้รับการลงโทษด้วยวิธีการใช้กำลัง สิ่งของ หรือ อาวุธเป็นเครื่องมือในการกระทำต่อร่างกาย การจำกัดอิสรภาพ และการให้อาหาร ทำให้ได้รับอันตรายหรือความเจ็บปวดทางด้านร่างกายและ / หรือจิตใจ

2. ประวัติการถูกลงโทษทางวาจาของมารดา คือการที่มารดาเคยได้รับการลงโทษโดยการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงด้วยคำพูดหรือท่าทางแล้วทำให้รู้สึกขาดความรัก น้อยใจ เสีย หรือความหวาดกลัว

ยุวดี งามวิโรจน์ (2552 น.42) ให้ความหมายของ ประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กว่า คือ การมองย้อนไปในวัยเด็กว่า พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองเคยใช้การลงโทษในรูปแบบต่าง ๆ บ่อยครั้งเพียงใด แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ประสบการณ์การถูกทำโทษทางร่างกายในวัยเด็ก หมายถึง การมองย้อนไปในวัยเด็กว่า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองทำร้ายร่างกายบ่อยครั้งเพียงใด

2. ประสบการณ์การถูกทำโทษทางจิตใจในวัยเด็ก หมายถึง การมองย้อนกลับไปในวัยเด็กว่า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองใช้การลงโทษทางจิตใจบ่อยครั้งเพียงใด

เต็มทิพย์ พาณิชพันธุ์ (2550 น.7) ให้ความหมายว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก คือ ครอบครัวยุคใหม่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในกระบวนการอบรมการเลี้ยงดูเด็ก ได้แก่ การทำร้ายร่างกาย เช่น หยิกจอน เขียว ตบ ตะ แฉก เขย่า เขี่ยนตี ผลัก เหวี่ยง กระชาก มัด ชัง ขว้างปาสิ่งของใส่ มีผลทำให้เกิดบาดแผลและรอยฟกช้ำ การทำร้ายจิตใจ เช่น การขู่ตะคอก การดุด่า ตวาดเสียงดัง มองด้วยสายตาไม่เป็นมิตร รังเกียจ บังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ถูกเหยียดหยาม เปรียบเทียบกับคนอื่น เป็นต้น

พันตำรวจตรีรัช วงศ์สง่า (2543 น.35) ให้ความหมายว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก คือ ประสบการณ์ของบิดาหรือมารดาที่ได้พบเห็นคนในครอบครัวกระทำรุนแรงต่อกันเมื่อยังอยู่วัยเด็กไม่ว่าจะเป็นการกระทำรุนแรงต่อกันระหว่างบิดามารดา หรือพี่น้องก็ตาม

จากความหมายของประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กข้างต้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้จัดทำจึงสรุปความหมาย ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่บุคคลเคยถูกลงโทษในอดีตที่ผ่านมาจากบิดามารดาหรือบุคคลใกล้ชิดในครอบครัว จนทำให้ได้รับอันตรายหรือบาดเจ็บทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้จัดทำได้สร้างขึ้นแบบวัดขึ้นโดยมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่

มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้คะแนนมากแสดงว่ามีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า

3.2 ลักษณะของการลงโทษ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2556, น.218-227) ได้อธิบายลักษณะการลงโทษไว้ดังนี้

1 การลงโทษโดยการทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกาย (Physical Pain) การลงโทษโดยการทำให้เกิดความเจ็บปวดทางร่างกายนี้จะครอบคลุมลักษณะของการลงโทษไว้ 2 แบบด้วยกันคือ เชี่ยนตี และการใช้ไฟฟ้าช็อก ซึ่งวิธีการดำเนินการก็ทำได้ไม่ยากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเชี่ยนตี เพราะดูเหมือนว่าจะเป็นลักษณะของชีวิตประจำวันของแทบทุกคนรอบตัวที่จะใช้การลงโทษโดยการเชี่ยนตี เมื่อลูกหลานของตนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังนิยมใช้กันในโรงเรียนบางแห่งอีกด้วย การเชี่ยนตีอาจทำได้โดยการใช้ไม้เรียว หรือมือก็ได้ โดยอาจจะตีที่มือ ขา หรือก้นของเด็กที่กระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ส่วนการลงโทษโดยการใช้อุปกรณ์ช็อกนั้นมักทำกันในสถาบัน เช่น ในโรงพยาบาล เป็นต้น ผู้ดำเนินการจะต้องได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี เนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตได้

2. การตำหนิ (Reprimands) การตำหนิเป็นการใช้คำหรือประโยคกับบุคคลเพื่อให้เขาหยุดกระทำพฤติกรรมบางอย่าง เช่น “อย่า” ”หยุด” “อย่าทำสิ่งนั้น” “ฉันต้องการให้เธอหยุดคุย” ซึ่งการตำหนินั้นเป็นวิธีการลงโทษที่นิยมใช้กันมากในสังคมทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการตำหนินั้นทำได้ง่ายและมักจะได้ผล โอเลียร์ และคณะ (1970) ได้ศึกษาถึงวิธีการใช้การตำหนิในลักษณะต่าง ๆ แล้วเสนอแนะว่า การตำหนินั้นควรกระทำเป็นการส่วนตัว และตำหนิด้วยน้ำเสียงปกติ ซึ่งจะได้ผลดีกว่าการตำหนิต่อหน้าผู้คนมากมายและตำหนิด้วยเสียงอันดัง เพราะการตำหนิด้วยเสียงอันดัง จะทำให้บุคคลที่ถูกตำหนิได้รับความสนใจจากบุคคลรอบด้าน อันอาจทำให้การตำหนินั้นกลายเป็นตัวเสริมแรงไป แวน ฮูเติน และคณะ 1982 ได้ศึกษาการใช้การตำหนิร่วมกับวิธีการอื่น ๆ พบว่าการใช้การตำหนิร่วมกับการใช้ภาษาท่าทาง เช่น การจับตัว การมองตา หรือการแสดงออกทางสีหน้าจะได้ผลดีกว่าการตำหนิแต่เพียงอย่างเดียว การตำหนิสามารถใช้ได้กับพฤติกรรม ยกเว้นแต่ว่าพฤติกรรมนั้นจะต้องไม่ได้กระทำเพื่อที่จะได้รับความสนใจจากผู้ให้การตำหนิเท่านั้นเพราะไม่อย่างนั้นการตำหนิก็จะกลายเป็นตัวเสริมแรงไป ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว ผู้ที่ต้องสังเกตดูด้วยว่าพฤติกรรมที่ถูกตำหนิไปแล้วนั้นยังคงเกิดสม่ำเสมอหรือไม่ ถ้าพบว่าพฤติกรรมดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นสม่ำเสมอจงยุติการตำหนิที่เสีย แล้วคอยหาวิธีการอื่นที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังกล่าวต่อไป

3. การใช้เวลานอก (Time Out) เป็นวิธีการลงโทษอีกวิธีการหนึ่งที่ได้รับการนิยมนำมาใช้กันอย่างมาก การใช้เวลานอกหมายถึงการถอดถอนโอกาสที่บุคคลจะได้รับการเสริมแรงทางบวก หรือการสูญเสียตัวเสริมแรงที่บุคคลนั้นกำลังได้อยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมบางอย่าง อันจะทำให้การกระทำพฤติกรรมนั้นลดลงในอนาคต การใช้เวลานอกนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องเอาบุคคลออกไปอยู่ในสภาพการณ์ที่จัดขึ้น หากแต่จะต้องทำให้บุคคลนั้นสูญเสียโอกาสที่จะได้รับการเสริมแรงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นผลทำให้พฤติกรรมที่กระทำแล้วสูญเสียโอกาสที่จะได้รับการเสริมแรง และพฤติกรรมลดลง

4. การปรับสินไหม (Response Cost) เป็นวิธีการลงโทษที่ถอดถอนตัวเสริมแรงทางบวกออกไป หลังจากที่บุคคลกระทำพฤติกรรมบางอย่าง ทำให้พฤติกรรมนั้นลดโอกาสที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ตัวเสริมแรงที่ถูกถอดออกไปมักจะเป็นตัวเสริมแรงประเภทเบียร์รถกร ซึ่งได้แก่ แต้ม เบี้ย ดาว หรือเงิน นอกจากนี้ยังรวมทั้งการสูญเสียสิทธิพิเศษบางอย่าง ตลอดจนสถานภาพทางสังคมอีกด้วย ซึ่งตัวเสริมแรงนี้อาจจะมีอยู่ที่ตัวบุคคลนั้นแล้วหรือเป็นสิ่งที่บุคคลนั้นจะได้รับในเวลาต่อมา เช่น การไม่ให้ไปเที่ยวในวันเสาร์ และอาทิตย์ เนื่องจากเมื่อสัปดาห์ที่แล้วกลับบ้านผิดเวลา หรือขับรถเร็วแล้วถูกปรับเงิน เป็นต้น

ในการปรับสินไหมนั้น จะต้องทำทันทีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยไม่ต้องบอกปรับสินไหมว่าคุณรู้สึกเช่นใด และเมื่อบุคคลนั้นสูญเสียตัวเสริมแรงไปแล้วก็ควรจะมีการโอกาสที่จะได้ตัวเสริมแรงนั้นคืนมาได้อย่างไร เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้ผู้ที่ถูกปรับเขาควรจะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมเช่นใดนั่นเอง

สิริอร วิชาวุธ (2554 น.47-48) แบ่งการลงโทษเป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. การลงโทษทางกาย เช่น การตี การให้วิ่ง การให้ทำงานบ้าน การทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ เป็นต้น
2. การลงโทษทางวาจา เช่น การตำหนิ การด่า การประณาม การดูถูกเหยียดหยาม เป็นต้น
3. การลงโทษทางสังคม เช่น การไม่ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การไม่พูดด้วยการๆ ล้อออกกลุ่ม เป็นต้น
4. การลงโทษอื่น ๆ เช่น กักบริเวณ การตัดสิทธิ์ เป็นต้น

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2540 น.57-58) แบ่งการลงโทษออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. การลงโทษทางบวก ได้แก่ การให้สิ่งใด ๆ ก็ตามภายหลังพฤติกรรมของอินทรีย์ แล้วมีผลทำให้พฤติกรรมนั้นยุติหรือลดลง เช่น ลูกขโมยเงินในกระเป๋าแม่แล้วถูกแม่ตี เดชพูดคำหยาบ แม่จึงดู แดงไม่ทำการบ้านส่งครู ครูจึงตีแดง การตีและการดุด่าดังกล่าวนี้ จะเป็นการลงโทษทางบวกหรือไม่ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเด็กเหล่านั้นยุติลงหรือไม่ ถ้าพฤติกรรมดังกล่าวยุติลง กสนตีและการดุด่าดังกล่าวจึงถือได้ว่าเป็นการลงโทษทางบวก
2. การลงโทษทางลบ ได้แก่ การถอดถอนสิ่งใด ๆ ก็ตามภายหลังพฤติกรรมของอินทรีย์ แล้วมีผลทำให้พฤติกรรมนั้นยุติหรือลดลง เช่น เด็กชายไอ้และเด็กชายเอกเล่นชิงช้าด้วยกันที่สนามหญ้าของโรงเรียนแล้วทะเลาะกันครูจึงห้ามเล่นชิงช้า (ถอดถอนการเล่นชิงช้าซึ่งเด็กทั้งสองต้องการออก) มีผลทำให้พฤติกรรมทะเลาะขณะเล่นชิงช้าของเด็กชายไอ้และเด็กชายเอกยุติลงในโอกาสต่อมา การห้ามเล่นชิงช้าเป็นการลงโทษทางลบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 น.47-48) ได้อธิบายได้อธิบายลักษณะการลงโทษไว้ดังนี้

1. การลงโทษทางกาย เช่น การตี การให้วิ่ง การให้ทำงานบ้าน การทำความสะอาดสถานที่สาธารณะ เป็นต้น
2. การลงโทษทางวาจา เช่น การตำหนิ การด่า การประณาม การดูถูกเหยียดหยาม เป็นต้น
3. การลงโทษทางสังคม เช่น การไม่ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การไม่พูดด้วยการให้ออกจากกลุ่ม เป็นต้น
4. การลงโทษอื่น ๆ เช่น การกักบริเวณ การตัดสิทธิ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่าลักษณะของการลงโทษนั้น มีอยู่หลากหลายลักษณะ ได้แก่ การลงโทษโดยให้ให้เกิดความบาดเจ็บทางร่างกาย การลงโทษที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทางจิตใจ หรือการห้ามไม่ให้มีส่วนร่วมในสิ่งต่าง ๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง การปรับเงินและตัดสิทธิ์ เป็นต้น

3.3 ผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษ

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540 น.200) ได้อธิบายผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษไว้ว่า

1. ปัญหาทางอารมณ์ การลงโทษก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ เป็นต้นว่า เกิดความกลัว ความวิตกกังวล ความเครียด ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของเด็กหรือบุคคล
2. การกลีกลั่น การลงโทษก่อให้เกิดการกลีกลั่นจากสภาพการณ์ที่ถูกลงโทษหรือผู้ลงโทษและสิ่งเร้าอื่น ซึ่งเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าที่เป็นการลงโทษ
3. ความก้าวร้าว การลงโทษอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและการต่อต้านต่อผู้ลงโทษหรือบุคคลอื่น การลงโทษด้วยการเขี่ยนตี การตำหนิ หรือวิธีการใดก็ตาม ย่อมก่อให้เกิดความเจ็บปวด ความไม่พอใจ ทำให้ผู้ถูกลงโทษแสดงอาการตอบโต้อันอาจเป็นการก้าวร้าวต่อผู้ลงโทษทั้งกายและทางวาจาได้
4. การเลียนแบบวิธีการลงโทษ ผลค้างเคียงที่เกิดจากการลงโทษอีกประการหนึ่งได้แก่ การลงโทษก่อให้เกิดการการเลียนแบบวิธีการลงโทษ คือ การลงโทษโดยใช้วิธีใดก็ตามผู้ถูกลงโทษย่อมสังเกตเห็นวิธีนั้นและนำไปประพฤติหรือปฏิบัติในโอกาสต่อไป จากการศึกษาของ ทิมเบอร์เลค พบว่า ถ้าบิดามารดาใช้วิธีการลงโทษทางกายกับเด็ก โดยเฉพาะการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรง เด็กจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นสูง ผู้ใหญ่ที่ใช้วิธีการลงโทษจึงเป็นต้นแบบในการปฏิบัติต่อผู้อื่นสำหรับเด็กที่ถูกลงโทษ กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อเด็กถูกลงโทษอย่างไร ก็จะเก็บจำเอาวิธีการนั้นไปปฏิบัติกับผู้อื่นในทำนองเดียวกัน
5. การใช้วิธีการลงโทษทำให้ผู้ใช้ติดเป็นนิสัย ทั้งนี้เพราะการลงโทษสามารถระงับหรือยุติพฤติกรรมได้อย่างรวดเร็ว ผู้ลงโทษจึงได้รับการเสริมแรง คือ สามารถยุติพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ถูกลงโทษได้ จึงมีผลให้ผู้ลงโทษใช้วิธีการลงโทษอยู่เสมอ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 น.125) ได้อธิบายถึงผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษไว้ดังนี้

1. การลงโทษก่อให้เกิดความก้าวร้าวและความไม่พึงพอใจที่ได้รับการลงโทษ
2. การลงโทษก่อให้เกิดการถอยหนี บุคคลที่ได้รับการลงโทษจะพยายามไม่เผชิญกับสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษนั้น และจะพยายามหนีไปให้พ้นจากสภาพการณ์นั้น ๆ แต่ผลสืบเนื่องจากการถอยหนีหรือหนีไปให้พ้น ๆ จากสภาพการณ์นั้น ๆ อาจจะทำให้เกิดผลเสียหายแก่บุคคลอื่น ตัวอย่าง เด็กที่ถูกพ่อแม่ทั้งดุทั้งต้อยู่เสมอในไม่ช้าก็จะพยายามหนีออกจากบ้านเพื่อที่จะได้ไม่ต้องเผชิญกับสภาพนั้น ๆ ผลเสียหาย ๆ ประการก็จะเกิดขึ้นแก่เด็ก เป็นต้น
3. การลงโทษมีอิทธิพลในทางลบต่อบุคคลที่ได้รับโทษ การลงโทษเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลที่ได้รับโทษเกิดความรู้สึกในทางลบทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่น บุคคลที่ได้รับโทษอาจจะดูถูกตนเอง มองตนเองหรือประณามตนเองไปในทางลบ ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกในทางลบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สิริอร วิชชาวุธ (2554, น.47-48) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมอื่น ๆ ที่จะตามมาหลังจากได้รับการลงโทษไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมลักลอบกระทำ การที่ผู้เรียนทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และพฤติกรรมนั้นได้รับผลกรรมทางลบและผลกรรมทางบวก ผู้เรียนจะทำพฤติกรรมนี้มากขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับโอกาสที่เขาทำแล้วจะได้รับผลกรรมใดมากกว่ากัน และผลกรรมใดมีอิทธิพลต่อเขามากกว่ากัน ถ้าพฤติกรรมที่เขาเขาทำแม้บางครั้งถูกลงโทษ ผลลงโทษไม่รุนแรงมากนัก แต่บางครั้งได้รับผลกรรมทางบวกที่มีคุณค่าต่อตัวเขามาก โอกาสที่จะถูกลงโทษมีไม่มากนัก เมื่อไม่มีผู้วางเงื่อนไขหรือผู้ควบคุมกฎอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ผู้เรียนจะลักลอบกระทำพฤติกรรมนั้นทันที
2. อารมณ์ที่ไม่ปรารถนาเกิดขึ้นหลังจากถูกลงโทษ เนื่องจากผลกรรมทางลบส่งผลต่ออารมณ์ทางลบ เช่น ความเจ็บปวด ความเสียใจ ความสูญเสีย เป็นต้น

3. พฤติกรรมต่อต้าน เมื่อผู้ถูกลงโทษรับรู้ว่าตนถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยและถูกลงโทษหากไม่ปฏิบัติตาม จะทำให้ผู้ถูกลงโทษรับรู้ว่าการลงโทษนั้นไม่เป็นธรรม เป็นผลให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านขึ้นได้

4. พฤติกรรมล้างแค้น พฤติกรรมล้างแค้นมักจะเกิดขึ้นเนื่องจากผู้ถูกลงโทษเก็บสะสมความรู้สึกโกรธแค้นที่ตนถูกลงโทษไว้เป็นระยะเวลาหนึ่ง จนไม่สามารถทนต่ออารมณ์นั้น ๆ ได้ จึงเกิดการล้างแค้นขึ้น

5. ผู้ถูกลงโทษจะเลียนแบบใช้วิธีการเดียวกันในการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นด้วย แม้นจะไม่ชอบการถูกลงโทษ แต่เนื่องจากการลงโทษสามารถทำให้พฤติกรรมของผู้อื่นหยุดลงได้โดยง่าย ดังนั้นเมื่อใดที่ตนต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ตนจะเลียนแบบการลงโทษพฤติกรรมที่ตนไม่ปรารถนาให้ผู้อื่นทำ

6. การเรียนรู้ที่จะไม่ช่วยตนเอง หรือปล่อยให้ตนถูกระงับซึ่งซิริกแมนและไมเออร์ ทำการทดลองกับสุนัข ในการทดลองครั้งที่ 1 มีสุนัข 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเมื่อถูกไฟฟ้าดูดแล้วมันสามารถกระโดดหนีได้ แต่อีกกลุ่มหนึ่ง สุนัขไม่สามารถกระโดดหนีจากบริเวณนั้นได้เลย ในการทดลองครั้งที่ 2 ผู้ทดลองใช้เสียงฮูดแล้วจึงเปิดไฟฟ้าลงบนพื้น พบว่าสุนัขที่เคยหนีได้ใน การทดลองที่ 1 จะรีบหนีออกมาจากกรงทันทีที่ได้ยินเสียงฮูดและก่อนที่จะมีกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ แต่สุนัขที่ไม่สามารถหนีได้จากการทดลองที่ 1 จะไม่มีพฤติกรรมพยายามหนีจากการถูกไฟฟ้าดูดเลย

7. พฤติกรรมที่ปรารถนาบางอย่างโดยเฉพาะพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์กลับหดหายไป ไม่สามารถฟื้นคืนได้โดยง่าย การลงโทษหรือตำหนิการแสดงความคิดเห็นจึงมีส่วนทำให้ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในอนาคตอีก

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562, น.232) ได้อธิบายถึงผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์ ผู้ที่ถูกลงโทษนั้นอาจจะมีอาการตอบสนองทางอารมณ์ เช่น โกรธ ร้องไห้ หรือ รู้สึกผิดหวัง เป็นต้น แต่ก็พบว่าอารมณ์เหล่านั้นมักจะไม่อยู่นาน (Hearst, 1963 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต 2562, น.232)

2. กระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว ซึ่ง ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานของการลงโทษ ว่าการลงโทษนั้นกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวแก่ผู้ถูกลงโทษ โดยอาจจะแสดงความก้าวร้าวทั้งในแง่ของทางภาษาหรือทางร่างกายก็ได้ เช่น การด่า การใช้คำพูดไม่สุภาพ การข่มขู่ การกระแทกเท้า การทุบโต๊ะ หรือแม้กระทั่งการทำร้ายร่างกายผู้อื่น

3. อาจก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบวิธีการลงโทษได้ นั่นคือเมื่อเด็กต้องเผชิญกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้อื่น แล้วไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร ก็อาจจะนึกถึงวิธีการลงโทษที่ตนเองเคยถูกลงโทษมาแล้วนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

4. ผลของการลงโทษนั้นมักจะไม่ได้เกิดการแผ่ขยาย นั่นคือเมื่อบุคคลแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แล้วถูกลงโทษ เมื่อเขาไปอยู่ในสถานการณ์อื่นที่ไม่มีผู้ลงโทษเขาอยู่ด้วย พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเขาก็อาจจะกลับคืนมาอีก นั่นคือเขาสามารถแยแยะได้ว่าสถานการณ์ใดที่แสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แล้วไม่ถูกลงโทษนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามในกรณีของการแผ่ขยายผลของการลงโทษนี้ แสดงให้เห็นว่าการลงโทษก็สามารถจะก่อให้เกิดการแผ่ขยายได้ในสภาวะของสิ่งเร้าที่คล้ายคลึงกัน

5. ก่อให้เกิดการระงับความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากการลงโทษจะทำให้เกิดพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงหนี ออกจากสภาพแวดล้อมที่ลงโทษนั้น ก็อาจจะทำให้ผู้ที่ถูกลงโทษแยกตัวออกไปจากสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่ ซึ่งนับว่าเป็นผลข้างเคียงที่ไม่พึงปรารถนามากที่สุด เพราะว่ามันควรจะอยู่และปรับตัวในสังคมที่เขาอยู่ ผลข้างเคียงทางลบนี้นับว่าเป็นปัญหาอย่างมากกับการลงโทษเด็กในโรงเรียน พบว่า จะทำให้เด็กหนีโรงเรียน ประเด็นนี้จึงจะต้องพิจารณาให้รอบคอบและหาทางป้องกัน ไม่เช่นนั้นการลงโทษแทนที่จะเป็นวิธีการที่ระงับปัญหาจะกลับกลายเป็นวิธีการที่สร้างปัญหาเสียเอง

จากผลกระทบที่เกิดจากการลงโทษข้างต้นจึงสรุปดังนี้ ทำให้บุคคลเกิดปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ ความกลัว ความวิตกกังวล เก็บตัวไม่เข้าสังคม และส่งผลให้บุคคลเกิดความก้าวร้าว การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ และยังทำให้บุคคลเลียนแบบพฤติกรรมกรรมการลงโทษด้วย และอาจจะทำให้เด็กสูญเสียความคิดสร้างสรรค์ด้วย

3.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัยเด็ก

การแบ่งช่วงชั้นวัยเด็ก

เจษฎา อังกาบสี (2560, น.86-97) ได้แบ่งช่วงชั้นวัยเด็กไว้ดังนี้

วัยเด็กตอนต้น อายุระหว่าง 2 – 6 ขวบ เป็นวัยที่ผ่านพ้นช่วงการที่เด็กช่วยเหลือตัวเองไม่ได้มาเป็นการเริ่มช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น เด็กสามารถใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายได้ เริ่มรู้จักบุคคล สิ่งแวดล้อม สิ่งของ เริ่มเข้าใจลักษณะของการสื่อสาร และสามารถใช้อาษาได้มากขึ้น จากการที่เด็กเริ่มช่วยเหลือตนเองได้ ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ จึงเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กต้องการแสดงความสามารถที่มีอยู่ วัยนี้จึงมีลักษณะเด่น คือ ชอบแสดงความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบอาสาช่วยเหลือ ประจบประแจง ชุกชอน อยากรู้อย่างเห็น ซักถาม ชอบปฏิเสธ ค่อนข้างดื้อ ต้องการมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง เริ่มรู้จักพึ่งพาตนเองและไม่ยอมได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การทำกิจกรรม การเรียนรู้เหตุผล สิ่งใดถูกผิด การเรียนรู้วิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ เด็กจะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนจากการพูดคุย การแสดงออก ความเฉลียวฉลาด ซึ่งจะพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของเด็กแต่ละคน ดังนั้น เด็กวัยนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพและมีการพัฒนาด้านจริยธรรมอย่างชัดเจน

วัยเด็กตอนปลาย อายุระหว่าง 6 – 12 ปี วัยนี้จะคาบเกี่ยวกับระยะก่อนวัยรุ่น ลักษณะพัฒนาการสำคัญที่เกิดขึ้นในวัยนี้คือ การเตรียมตัว เพื่อเติบโตเป็นวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ที่พร้อมจะเผชิญและรับผิดชอบต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน วัยนี้ต่อมต่าง ๆ ของร่างกายทำงานเต็มที่ พบการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างกระดูกและสัดส่วนของร่างกาย เด็กวัยนี้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่กับสังคมนอกบ้าน ให้ความเป็นเพื่อนกับผู้อื่น สร้างมิตรภาพกับกลุ่ม เริ่มเรียนรู้ค่านิยมจากสังคมกลุ่มเพื่อน และบุคคลรอบข้าง สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์ได้ เด็กวัยนี้มีการรู้จักตนเอง เริ่มมองเห็นตนเองตามที่เป็นจริง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถเรียนรู้เอกลักษณ์ในกลุ่มของตนเองได้

สรุปได้ว่า ช่วงชั้นในวัยเด็กสามารถแบ่งออกได้ 2 ช่วงชั้น คือวัยเด็กตอนต้นมีการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพและมีการพัฒนาด้านจริยธรรมอย่างชัดเจน สามารถใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายในการช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ชอบแสดงความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซักถาม ต้องการมีอิสระ ส่วนวัยเด็กตอนปลายจะมีการเริ่มเรียนรู้ค่านิยมจากสังคมกลุ่มเพื่อน และบุคคลรอบข้าง สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์เริ่มมองเห็นตนเองตามที่เป็นจริง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสามารถเรียนรู้เอกลักษณ์ในกลุ่มของตนเองได้

ลักษณะเด่นของวัยเด็ก

เจษฎา อังกาบสี (2560, น.86) ได้อธิบายถึงลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนต้น (อายุระหว่าง 2 – 6 ขวบ) โดยแบ่งตามทัศนคติ ได้ 3 กลุ่มดังนี้

1. ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนต้นในทัศนคติของพ่อแม่

1.1 วัยแห่งปัญหา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าวัยนาราคาญ เด็กเริ่มช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น เริ่มต้องการความอิสระมากขึ้น เริ่มต้องการความอิสระมากขึ้น จึงมีพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างที่แสดงถึงความดื้อดึง การต่อต้าน การไม่เชื่อฟัง การแสดงอารมณ์ที่พบบ่อย คือ การฟาดมือฟาดเท้า หรือ Temper Tantrum

1.2 วัยของเล่น เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเล่น โดยเฉพาะการเล่นของเล่น และจะลดลงเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนจัดกิจกรรมสำหรับการส่งเสริมการเล่นของเด็กไว้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การเล่นกีฬา การเล่นเกมต่าง ๆ กับเพื่อนเป็นต้น แต่เวลาเด็กอยู่คนเดียว จะยังเล่นของเล่นอยู่

2. ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนต้นในทัศนคติของนักการศึกษา

2.1 วัยก่อนเข้าโรงเรียน หมายถึง วัยของเด็กที่ยังไม่เข้าโรงเรียนอย่างเป็นทางการ นักศึกษายังไม่ถึงว่าการเข้าโรงเรียนอนุบาลเป็นการเข้าโรงเรียนอย่างเป็นทางการ เพราะการเข้าเรียนชั้นอนุบาลกับชั้นประถมศึกษามีความแตกต่างกัน มีความคาดหวังและความกดดันแตกต่างกัน ลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกัน

3. ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนต้นในทัศนคติของนักจิตวิทยา

3.1 วัยก่อนเข้ากลุ่มเพื่อน เป็นช่วงเวลาที่เด็กให้ความสนใจกับการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนวัยเดียวกัน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีชื่อเสียง หรือ เป็นที่รู้จักในเพื่อนวัยเดียวกัน

3.2 วัยสำรวจ เด็กจะชอบสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พัฒนาการการเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น

3.3 วัยซักถาม เมื่อเด็กสำรวจสิ่งใดพบเด็กจะต้องการคำตอบ เช่น สิ่งที่คุณพบเรียกว่าอะไร กินได้ไหม ใช้ทำอะไรได้บ้าง เป็นต้น

3.4 วัยเลียนแบบ เด็กจะชอบเลียนแบบพฤติกรรม และภาษาของบุคคลใกล้ชิด หรือ บุคคลจากสื่อต่าง ๆ

3.5 วัยสร้างสรรค์ เด็กจะแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาในขณะเล่น เช่น การสมมติให้ตนเองและคนที่เล่นด้วยเป็นบุคคลตามที่ตนเองคิด หรือ สัตว์ สิ่งของ ต่าง ๆ

เจษฎา อังกาบสี (2560, น.97) ได้อธิบายถึงลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนปลาย (อายุระหว่าง 6 – 12 ขวบ) โดยแบ่งตามทัศนคติ ได้ 3 กลุ่มดังนี้

1. ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนปลายในทัศนคติของพ่อแม่

1.1 วัยนาราคาญใจ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่เด็กไม่เต็มใจที่จะทำสิ่งที่พ่อแม่ ผู้ใหญ่บอกให้ทำ และเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าพ่อแม่

1.2 วัยสะเพร่า ไม่ค่อยมีความระมัดระวัง สกปรก ไม่เป็นระเบียบ และไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา

1.3 วัยทะเลาะเบาะแว้ง เป็นช่วงเวลาที่มีการทะเลาะกันระหว่างพี่น้อง เด็กชายชอบวิจารณ์ ชอบเหย้าเหยียดเด็กหญิง มีการตั้งฉายาให้กัน และอาจเกิดการทำร้ายกันได้

2. ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนปลายในทัศนคติของนักการศึกษา

2.1 วัยประถมศึกษา ถูกคาดหวังเรื่องการเรียน การปรับตัว กสนเข้าสังคม จากบุคคลใกล้ชิดรอบข้าง

2.2 วัยของระยะวิกฤติ เป็นวัยของการสร้างนิสัยที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน จะส่งผลต่อพัฒนาการในการทำงานในอนาคต

3. ลักษณะเด่นของวัยเด่นตอนต้นในทัศนะของนักจิตวิทยา

3.1 วัยเข้ากลุ่มเพื่อน

3.2 วัยคล้อยตามเพื่อน เด็กจะเต็มใจที่จะทำตามมาตรฐานของกลุ่มทั้งการแต่งกาย คำพูด พฤติกรรม

3.3 วัยสร้างสรรค์ วัยนี้จะเป็นระยะที่จะกำหนดว่าเด็กจะเป็นผู้ตาม หรือสร้างงานใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร หากเด็กไม่ถูกจำกัดหรือกีดขวางจากพ่อแม่ เช่น การถูกตำหนิ ถากถาง เยาะเย้ย

3.4 วัยชอบเล่น เป็นช่วงวัยที่มีความทับซ้อนกันของใน 2 วัย คือ วัยเด็กตอนต้นและการเข้าสู่ ทำให้เกิดความสนใจหลากหลายต่อการเล่นหรือกิจกรรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ลักษณะเด่นของวัยเด็กตอนต้นคือเด็กเริ่มช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น ควบคุมร่างกายของตนได้ดีขึ้น ทำให้ต้องการอิสระ ชอบสำรวจและซักถาม มีจินตนาการสูงชอบเลียนแบบคำพูด พฤติกรรมบุคคลใกล้ชิด และจากสื่อ ส่วนในวัยเด็กปลายเด็กมักจะมีปัญหาต่าง ๆ เริ่มมีการทะเลาะเบาะแว้ง สกปรกไม่ค่อยดูแลตนเอง และจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน

พัฒนาการทางด้านสังคม

เจษฎา อังกาบสี (2560, น.91-103) ได้อธิบายพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยเด็กไว้ดังนี้

พัฒนาการทางด้านสังคมของวัยเด็กตอนต้น เป็นไปอย่างรวดเร็ว ชัดเจน เด็กจะชอบเข้าสังคม การพบปะพูดคุยกับผู้อื่น การมีเพื่อน และการเล่น เพราะการได้เล่นกับเพื่อนช่วยให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ไม่ถูกทอดทิ้ง การเล่นของเด็กเป็นการเล่นแบบรวมกลุ่มกับเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ สามารถเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อนได้ตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นสมาชิกในกลุ่มเพื่อนได้ โดยพยายามปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม แสดงออกโดยการแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น ให้ความร่วมมือ ยอมรับฟัง แสดงออกถึงความเป็นผู้นำ นอกจากนี้เด็กวัยนี้ จะเรียนรู้การเข้าสังคมในกลุ่มที่มีอายุต่างกัน การปรับตัวของเด็กจะเป็นไปได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ การเลี้ยงดูที่เด็กได้รับจากครอบครัว เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีอิสระจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงแบบเข้มงวดตลอดเวลา นอกจากนี้สัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะเป็นส่วนทำให้เด็กมีความกล้าหาญและมั่นใจในการเข้าสังคมนอกบ้านมากกว่าเด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่มีปัญหาด้านสัมพันธ์ภาพ

รูปแบบพฤติกรรมมีสังคม	รูปแบบพฤติกรรมไม่มีสังคม
1. การเลียนแบบ	1. การยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง
2. การแข่งขัน	2. ความก้าวร้าว
3. การร่วมมือ	3. การปฏิเสธ
4. ความเห็นอกเห็นใจ	4. การทะเลาะวิวาท
5. การร่วมรู้สึกกับผู้อื่น	5. พฤติกรรมวางอำนาจ
6. การยอมรับจากสังคม	6. ความเห็นแก่ตัว
7. การแบ่งปัน	7. การทำลายสิ่งของ
8. พฤติกรรมผูกพัน	8. ความประปักษ์ทางเพศ
	9. ความลำเอียง อคติ

พัฒนาการทางด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลาย มักถูกเรียกว่า วัยเข้ากลุ่มเพื่อน หรือ Gang age (Herlock 1980 : 166 อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี 2560 น.) เพราะเป็นวัยที่เด็กสนใจการมีกิจกรรมกับเพื่อน ๆ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม รู้สึกไม่พอใจที่ไม่ได้อยู่กับเพื่อน ๆ ไม่ต้องการเล่นคนเดียวลำพัง หรือเล่นกับพี่น้อง หรือทำสิ่งต่าง ๆ กับครอบครัว เด็กต้องการที่จะอยู่กับเพื่อน การขาดประสบการณ์หรือขาดตัวแบบที่ดีที่จะให้คำแนะนำหรือสั่งสอนจากพ่อแม่และผู้ใหญ่อื่น ๆ จะทำให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาทางด้านนี้

จากพัฒนาการทางด้านสังคมข้างต้นจึงสรุปได้ว่า พัฒนาการทางด้านสังคมของวัยเด็กนั้นจะเป็นการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนโดยวันเด็กตอนต้นจะมีการแบ่งปัน เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความร่วมมือ มีการเล่นแบบ เพื่อให้ได้เป็นส่วนหนึ่งกลุ่มหากพัฒนาการทางสังคมของเด็กไม่ได้รับการสนับสนุนจะส่งผลให้เด็ก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง มีความก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท วางอำนาจ เห็นแก่ตัว มีอคติ เป็นต้น ส่วนพัฒนาการด้านสังคมของวัยเด็กตอนปลายนั้น เด็กจะชอบใช้เวลาอยู่กับ ทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน มากกว่าสมาชิกในครอบครัว มีวุฒิภาวะมากขึ้นและหากไม่ได้รับการสั่งสอนหรือมีตัวแบบที่ดีจะทำให้เด็กมีปัญหาในการเข้าสังคม

3.5 การวัดประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การวัดประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กสามารถทำได้ดังนี้

3.5.1 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) 2 คำตอบ

ลักษณะวรรณ เสาทอง (2556) ได้ทำการวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 2 คำตอบ ได้แก่ ใช่-ไม่ใช่ ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น นักเรียนเคยมีประสบการณ์ถูกลงโทษทางกายจากบุคคลในครอบครัวหรือไม่, นักเรียนเคยมีประสบการณ์ถูกลงโทษทางวาจาจากบุคคลในครอบครัวหรือไม่,

3.5.2 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

วงศ์เดือน สายสุวรรณ (2546) ได้ทำการวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตั้งแต่เป็นประจำ เป็นบางครั้งนาน ๆ ครั้งผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น ท่านเคยถูกบิดาหรือมากดาผลัก เหวี่ยง หรือกระชาก, บิดามารดาเคยใช้กำปั้นทุบหลังท่าน, ท่านเคยถูกบิดามารดาตีท่านไปเปรียบเทียบกับสัตว์ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลการศึกษาพบว่า มีแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่

ยวดี งามวิโรจน์ (2552) ได้ทำการวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงแสดงว่ามีประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อย ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น ผลัก เหวี่ยงหรือกระชาก, หยิกตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเช่น แขน ขา ลำตัว หรือใบหน้า, สบประแป้ง เป็นต้น

3.5.3 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interview from)

นุรไลลาห์ หลังปุเต๊ะ (2558) ได้ทำการวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์ ตัวอย่างแบบสอบถามเช่น คนในครอบครัวของท่านเคยกระทำหรือมีพฤติกรรม ดุด่า ช่มชู้ หรือทำร้ายร่างกาย / ทุบตี หรือไม่ว่าไร, ในวัยเด็ก ท่านเคยเห็นพ่อแม่ทะเลาะตบตีหรือเคยถูกลงโทษจากพ่อแม่ เป็นต้น

เกษตรชัย และหิม และเก็ตถวาบุญปรากฏ (2557) ได้ทำการวัดประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กโดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเชิงสัมภาษณ์

จากการวัดประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กข้างต้น สรุปได้ว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) 2 คำตอบ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบสัมภาษณ์ Interview from)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้จัดทำได้สร้างขึ้นแบบวัดขึ้นโดยมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ไม่เคยเลย จนถึงเป็นประจำ โดยผู้ที่ได้คะแนนมากแสดงว่ามีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า เนื่องจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าสามารถใช้ได้กับบุคคลจำนวนมากพร้อมกัน ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้จัดทำได้สร้างแบบสอบถามขึ้นและได้หาคุณภาพตามระเบียบวิธีวิจัย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 เพศกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ภาณุสิทธิ์ หวันมะหุด (2557) ได้ศึกษาเรื่อง บุคลิกภาพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์สมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภูมิรินทร์ สามสี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบางชั้นวิทยาที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

รักชนาวรรณ เสาทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

4.2 สถานภาพครอบครัวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

รักชนาวรรณ เสาทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสภาพการพักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าว

สาวตรี ลำเลิศ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวและพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนหญิงที่กระทำความผิดที่เข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าว มีพฤติกรรมความก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วลัยกรณ์ แพร่กิจธรรมชัย (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงที่เข้าร่วมโปรแกรมการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าว หลังจากทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กกับพฤติกรรมก้าวร้าว

วงษ์เดือน สายสุวรรณ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา ผลการศึกษาพบว่า

พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร และประวัติการถูกลงโทษของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกษรชัยและหิม และเก็ดถวา บุญปรากฏ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังครอบครัวด้านการได้รับการอบรมเลี้ยงดู ด้านประสบการณ์ความรุนแรงและด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า การเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความรุนแรงระหว่างคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี

รักษณาวรรณ เสาทอง (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาราชาบุรีเขต 2 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสบการณ์ถูกลงโทษทางกาย และทางวาจา จากบุคคลในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เพศ สถานภาพครอบครัว การควบคุมตนเอง และประสบการณ์การถูกทำโทษเป็นตัวแปรที่มีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แตกต่างกันได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แห่งหนึ่ง เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการค้นคว้าค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 260 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบัง ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 181 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (ฉฐวิณี สิทธิศิริอรธร; และเปี่ยมสุข พุ่งกาวิ, 2554 น.113)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 รายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมโครงการและแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 แบบสอบพฤติกรรมก้าวร้าว
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ระดับ สถานภาพครอบครัว และ สถานภาพสมรส ของบิดา-มารดา

ตัวอย่างรายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมโครงการแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

<p>รายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมโครงการพิเศษทางจิตวิทยา</p> <p>เรื่อง ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน</p> <p>ชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>ข้าพเจ้านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่..... โรงเรียนวัดปลูกศรัทธา กรุงเทพมหานคร ได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ฯ ดังกล่าว และข้าพเจ้ายินยอมตอบแบบสอบถาม ฉบับนี้ โดยสมัครใจ</p> <p>..... ลงชื่อผู้ยินยอมเข้าร่วมโครงการ ฯ</p> <p>วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....</p>

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในวัยเด็กของนักเรียนในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่จำความได้จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เมื่ออ่านข้อความแล้วโปรดทำ เครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความ ตามความเป็นจริง ของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. สถานภาพครอบครัว
 - อยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา ไม่ได้อยู่กับบิดา-มารดา
4. สถานภาพการสมรสของบิดา-มารดา อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ บิดาแต่งงานใหม่ มารดาแต่งงานใหม่ บิดาและมารดาแต่งงานใหม่ หย่าร้าง

บิดามารดาหรือทั้งสองถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมความก้าวร้าว

แบบสอบถามพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักศึกษาของนักเรียน ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามของ ภาณุสิทธิ์ หวันมะหุด (2557) โดยลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด มีทั้งจำนวน 22 ข้อและแบบสอบถามฉบับนี้ ภาณุสิทธิ์ หวันมะหุด (2557) ได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้ว ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .855

ตัวอย่างแบบสอบถามพฤติกรรมความก้าวร้าว

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
(0)	นักเรียนมักคิดว่าการข่มขู่คือวิธีการที่ดีที่สุดในการทำให้ได้สิ่งที่ต้องการ					
(00)	นักเรียนจะใช้วิธีการข่มขู่มากกว่าการลงมือกระทำจริง					

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อความที่มีความหมายทางบวก จำนวน 21 ข้อ ยกเว้นข้อที่ 11 ให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

- ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ข้อ 11 ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

กำหนดช่วงอันตรายภาคขึ้นจากสูตร

$$\text{ค่าอันตรายภาคขึ้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าอันตรายภาคขึ้น} &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

จะได้ระดับของพฤติกรรมความก้าวร้าว ดังนี้

คะแนน 3.68 - 5.00 หมายถึง มีพฤติกรรมความก้าวร้าวในระดับมาก

คะแนน 2.34 - 3.67	หมายถึง	มีพฤติกรรมการก้าวร้าวในระดับปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีพฤติกรรมการก้าวร้าวในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง

แบบสอบถามการควบคุมตนเอง ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามของ จริยา ปานเกษม (2559) ที่ได้แปลมา มาตรฐานการควบคุมตนเองฉบับย่อ (Brief Self-Control Scale; BSCS) ของ Tangney และคณะ (2014) โดยลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบสอบถามฉบับนี้ จริยา ปานเกษม (2559) ได้หาค่าความเชื่อมั่นไว้แล้ว ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

ตัวอย่างแบบสอบถามการควบคุมตนเอง

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(0)	นักเรียนอดทนต่อสิ่งล่อใจต่าง ๆ ได้					
(00)	นักเรียนขี้เกียจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

- ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ 1,6,8, และ 11 ข้อ ให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
- ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 2,3,4,5,7,9,12 และ 13 ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

กำหนดช่วงอันตรายภาคขึ้นจากสูตร

$$\text{ค่าอันตรายภาคขึ้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ค่าอันตรายภาคขึ้น} = \frac{5 - 1}{3}$$

= 1.33

จะได้ระดับของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังนี้

คะแนน 3.68 - 5.00	หมายถึง	มีการควบคุมตนเองในระดับมาก
คะแนน 2.34 - 3.67	หมายถึง	มีการควบคุมตนเองระดับปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีการควบคุมตนเองในระดับน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
3. สร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในข้อ 2 ได้แก่

3.1 แบบสอบถามประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำนวน 36 ข้อ

โดยลักษณะแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในข้อ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความครอบคลุมและการสอดคล้องตามนิยามศัพท์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยผลการวิเคราะห์ค่า IOC พบว่ามีข้อคำถามที่คะแนนไม่ถึง 0.50 มีจำนวน 2 ข้อ และผู้เชี่ยวชาญได้เพิ่มข้อคำถามจำนวน 18 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในข้อ 4 ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 40 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้อ อื่น ๆ (Item-total Correlation) จากสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ได้ผลดังนี้

5.1 แบบสอบถามประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กทางด้านร่างกาย จำนวน 52 ข้อ

มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .950 ถึง .953 คัดเลือกไว้จำนวน 43 ข้อ

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่คัดเลือกไว้แล้วในข้อ 5 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

6.1 แบบสอบถามประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .952

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้จากข้อ 6 เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
(0)	บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเคยพูดว่านักเรียนหวังกับชีวิตสูงเกินไป					
(00)	บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลในครอบครัวหมกแก้มเมื่อนักเรียนเสียใจ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ข้อ 1-2,4-6,8, 10- 28,30, 33-42 และ 43 ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ข้อ 3,7,9,29,31 และ 32 ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2 คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3 คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

กำหนดช่วงอันตรายภาคชั้นจากสูตร

$$\text{ค่าอันตรายภาคชั้น} = \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าอันตรายภาคชั้น} &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

จะได้ระดับของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ดังนี้

คะแนน 3.68 - 5.00	หมายถึง	มีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กในระดับมาก
คะแนน 2.34 - 3.67	หมายถึง	มีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กในระดับปานกลาง
คะแนน 1.00 - 2.33	หมายถึง	มีประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กในระดับน้อย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้ศึกษาติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแห่งหนึ่งในเขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ เพื่อขอทำการศึกษาค้นคว้ากับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าและขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนทำแบบสอบถาม จำนวน 181 ชุด

3.3 ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม จำแนกตามเพศและสถานภาพครอบครัวและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

4.2.1.1 ความถี่ (Frequency) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพครอบครัว และสถานภาพสมรส

4.2.1.2 ร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปร เพศ ระดับชั้น สถานภาพครอบครัว และสถานภาพสมรส

4.2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปร พฤติกรรมความก้าวร้าว การควบคุมตนเอง และประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

4.2.1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)

4.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.2.2.1 สถิติ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent Sample) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 1 (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น.85)

สูตรที่ 1 Pooled Variance กรณีความแปรปรวนของสองกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

สูตรที่ 2 Separated Variance กรณีความแปรปรวนของสองกลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{(n_1-1)} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{(n_2-1)}}$$

4.2.2.2 สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA or F-test) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 2 (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น.85)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

$$df = k-1 \text{ และ } N-k$$

4.2.2.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) สำหรับวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าข้อที่ 3 และ 4 (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น.85)

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum X)^2][N \sum y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเป็นการศึกษาประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 4 ตอน มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว การควบคุมตนเองและประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาได้ใช้สัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-test
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-test
df	หมายถึง	ชั้นความเป็นอิสระ
SS	หมายถึง	ผลรวมของผลต่างกำลังสอง (Sum of Square)
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
p	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
***	หมายถึง	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สถานภาพครอบครัว และสถานภาพสมรสของบิดามารดา
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว การควบคุมตนเอง และประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้น สถานภาพครอบครัว และสถานภาพสมรสของบิดามารดา ปรากฏผลดังตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 4

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	83	45.9
หญิง	98	54.1
รวม	181	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 และเป็นนักเรียนชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 1	51	28.2
มัธยมศึกษาปีที่ 2	69	38.1
มัธยมศึกษาปีที่ 3	61	33.7
รวม	181	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อยู่กับบิดาและมารดา	113	62.4
อยู่กับบิดาหรือมารดา	48	26.5
ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา	20	11.0
รวม	181	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่กับบิดาและมารดา จำนวน 113 คนคิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาอยู่กับบิดาหรือมารดา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	105	58.0
แยกกันอยู่	38	21.0
บิดาแต่งงานใหม่	2	1.1
มารดาแต่งงานใหม่	3	1.7
บิดาและมารดาแต่งงานใหม่	1	0.6
หย่าร้าง	27	14.9
บิดาหรือมารดาหรือทั้งสองถึงแก่กรรม	5	2.8
รวม	181	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตราอยู่ด้วยกัน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 บิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 บิดามารดาหย่าร้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 บิดาหรือมารดาหรือทั้งสองถึงแก่กรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 มารดาแต่งงานใหม่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 บิดาแต่งงานใหม่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และบิดาและมารดาแต่งงานใหม่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว การควบคุมตนเอง และประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก ปรากฏดังตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ

พฤติกรรมก้าวร้าว	\bar{X}	SD	ระดับ
1. นักเรียนมักจะตัดสินใจทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา	2.65	0.78	ปานกลาง
2. หลายครั้งที่นักเรียนทำบางสิ่งบางอย่าง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ไม่ดีกับตนเอง	2.56	0.89	ปานกลาง
3. นักเรียนมักจะยื่นมือเข้าไปช่วยผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรองให้ตีเสียก่อน	2.94	0.94	ปานกลาง
4. นักเรียนมักจะเป็นผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบบ่อยครั้ง	2.42	0.90	ปานกลาง
5. นักเรียนคิดว่าการไม่รักษากฎระเบียบเพียงเล็กน้อยอาจไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	2.76	1.00	ปานกลาง
6. หากเจอปัญหานักเรียนมักจะระบายอารมณ์กับสิ่งของ	2.14	1.16	น้อย
7. นักเรียนคิดว่าการใช้กำลังช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง	2.03	0.97	น้อย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมความก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ (ต่อ)

พฤติกรรมก้าวร้าว (ต่อ)	\bar{X}	SD	ระดับ
8. นักเรียนคิดว่าการลงมือทำเห็นผลชัดเจนกว่าการใช้คำพูด	3.61	1.09	ปานกลาง
9. นักเรียนมักเปลืองใช้คำพูดที่รุนแรงเมื่อรู้สึกหงุดหงิดหรือโมโหอยู่เป็นประจำ	3.40	1.01	ปานกลาง
10. แม้นักเรียนรู้สึกโกรธแต่นักเรียนยังสามารถควบคุมคำพูดที่แสดงออกมาได้	2.72	0.97	ปานกลาง
11. ท่านคิดว่าการระบายออกทางคำพูดทำให้ความเครียดลดลงได้	2.96	1.08	ปานกลาง
12. ท่านมักคิดว่าการข่มขู่คือวิธีที่ดีที่สุดในการทำให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ	1.80	0.91	น้อย
13. นักเรียนมักจะใช้ความข่มขู่มากกว่าการลงมือกระทำจริง	2.07	1.06	น้อย
14. นักเรียนคิดว่าการข่มขู่เป็นเรื่องปกติที่ผู้คนมักใช้กันเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ	2.20	1.08	น้อย
15. นักเรียนมักจะใช้คำพูดหรือการกระทำที่รุนแรงกับผู้ที่อ่อนแอกว่าอยู่เสมอ	1.91	0.96	น้อย
16. นักเรียนคิดว่าผู้อ่อนแอมักเป็นเหยื่อของผู้ที่แข็งแกร่งกว่า	2.85	1.35	ปานกลาง
17. หากนักเรียนโกรธหรือไม่พอใจ นักเรียนมักจะทำลายข้าวของเสมอ	1.93	1.06	น้อย
18. นักเรียนคิดว่าการทำลายข้าวของจะช่วยให้นักเรียนผ่อนคลาย	1.96	1.07	น้อย
19. นักเรียนมักจะใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อไม่พอใจ	1.73	0.92	น้อย
20. เมื่อหาทางออกในการแก้ปัญหาไม่ได้ นักเรียนจะระบายออกโดยการทำลายข้าวของ การใช้วาจาที่รุนแรง หรือการทำร้ายร่างกาย	1.96	1.05	น้อย
21. ท่านมองว่าการใช้ความรุนแรงเป็นทางออกหนึ่งในการระบายความเครียด	2.10	1.04	น้อย
22. ท่านเคยมีเรื่องกับผู้อื่น	2.46	1.09	ปานกลาง
รวม	2.42	0.49	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 22 ข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (1.00 - 3.67) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78-1.35 โดยข้อ 8 นักเรียนคิดว่าการลงมือทำเห็นผลชัดเจนกว่าการใช้คำพูด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.49) และข้อ 19 นักเรียนมักจะใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อไม่พอใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (1.73) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 แสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการควบคุมตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการควบคุมตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ

การควบคุมตนเอง	\bar{X}	SD	ระดับ
1. นักเรียนอดทนต่อสิ่งล่อใจต่าง ๆ ได้	3.17	0.89	ปานกลาง
2. นักเรียนอยากมีวินัยในตนเองมากกว่านี้	2.36	1.02	ปานกลาง
3. นักเรียนขี้เกียจ	2.70	1.05	ปานกลาง
4. นักเรียนพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด	3.31	0.89	ปานกลาง
5. นักเรียนทำสิ่งที่เป็นผลเสียสำหรับนักเรียนหากเป็นเรื่องสนุก	3.78	0.81	มาก
6. นักเรียนไม่ทำสิ่งที่เป็นผลเสียต่อตัวนักเรียน	3.04	1.13	ปานกลาง
7. การเลิกนิสัยแย่ ๆ เป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียน	3.47	1.09	ปานกลาง
8. คนอื่น ๆ บอกว่านักเรียนเป็นคนมีวินัยในตนเอง	2.91	0.89	ปานกลาง
9. บางครั้งนักเรียนทำงานไม่เสร็จเพราะมัวแต่เพลิดเพลินติดสนุก	2.78	1.00	ปานกลาง
10. นักเรียนมีปัญหาในการรวบรวมสมาธิทำให้จดจ่อ	3.43	0.98	ปานกลาง
11. นักเรียนสามารถทำงานอย่างเต็มที่แม้เป้าหมายจะอยู่ไกล	3.37	0.93	ปานกลาง
12. แม้จะรู้ว่าสิ่งที่กำลังทำนั้นผิดแต่นักเรียนก็ห้ามใจตัวเองไม่ได้	3.73	0.91	มาก
13. นักเรียนมักจะทำอะไรลงไปโดยไม่คิดหน้าคิดหลัง	3.41	0.95	ปานกลาง
รวม	3.19	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการควบคุมตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าการควบคุมตนเอง ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 13 ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (2.34-3.67) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.81-1.13 โดยข้อ 5 นักเรียนทำสิ่งที่เป็นผลเสียสำหรับนักเรียนหากเป็นเรื่องสนุก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.78) และข้อ 3 นักเรียนขี้เกียจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2.70) เมื่อพิจารณาการควบคุมตนเอง ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 แสดงว่ามีการควบคุมตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็นรายชื่อ ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็นรายชื่อ

ประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก	\bar{X}	SD	ระดับ
1. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวใช้การหยิก/บิตตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อนักเรียนกระทำความผิด	1.71	0.87	น้อย
2. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ใช้อุปกรณ์ในการลงโทษนักเรียน เช่น ไม้เรียว ก้านมะยม ไม้บรรทัด หรืออุปกรณ์อย่างอื่น	2.23	1.04	น้อย
3. เมื่อนักเรียนกระทำความผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะโอบกอดนักเรียนเพื่อให้กำลังใจ	3.73	1.17	มาก
4. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวลงโทษโดยการผลักหรือเหวี่ยงอย่างรุนแรงเมื่อนักเรียนซุกซน	1.39	0.79	น้อย
5. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวลงโทษด้วยการผลักศีรษะหรือใบหน้าเมื่อบางอย่างไม่ถูกใจผู้ใหญ่	1.51	0.87	น้อย
6. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวอารมณ์ไม่ดีจะทุบตีนักเรียนที่ใบหน้าหรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย	1.34	0.73	น้อย
7. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวหอมแก้มเมื่อนักเรียนร้องไห้เสียใจ	2.02	1.13	ปานกลาง
8. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวหิบบวยของใกล้มือเพื่อป้าใส่ นักเรียนเมื่อขัดใจผู้ใหญ่	1.56	0.91	น้อย
9. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะเอาร่างกายของเขาเข้ามาปกป้องเมื่อนักเรียนถูกรังแก	3.85	1.16	ปานกลาง
10. เมื่อนักเรียนร้องไห้บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะทุบตีเพื่อให้นักเรียนหยุดร้องและสำนึกผิด	1.46	0.82	น้อย
11. เมื่อนักเรียนไม่ทำการบ้านบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวกักขังนักเรียนไว้ในห้องไม่ให้ออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ	1.43	0.82	น้อย
12. เมื่อนักเรียนไม่ช่วยทำงานบ้านบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการลงโทษ เช่น ไม้กวาด ไม้ถูพื้น	1.44	0.77	น้อย
13. นักเรียนเคยถูกบิดาหรือบุคคลในครอบครัวเตะหรือต่อยเมื่อนักเรียนทำสิ่งที่เสื่อมเสียชื่อเสียง	1.30	0.77	น้อย
14. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวตบหน้าเมื่อเถียงท่านด้วยถ้อยคำที่รุนแรง	1.46	0.81	น้อย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็น รายชื่อ (ต่อ)

ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก (ต่อ)	\bar{X}	SD	ระดับ
15. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวปล่อยให้อดอาหารเมื่อไม่ทำสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการ	1.25	0.62	น้อย
16. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวต่อว่าด้วยคำหยาบคาย	2.29	1.17	น้อย
17. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว พุดจาประชดในทำนองว่าไม่อยากให้นักเรียนเกิดมา	1.98	1.15	น้อย
18. นักเรียนเคยถูกบุคคลในครอบครัวต่อว่าว่าเป็นคนไม่มีประโยชน์ต่อครอบครัว	1.92	1.21	น้อย
19. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเคยพูดว่านักเรียนหวังกับชีวิตสูงเกินไป	1.92	1.03	น้อย
20. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวกล่าวหาว่าขโมยของในบ้านโดยที่ท่านไม่ได้ทำ	1.81	1.03	น้อย
21. เมื่อนักเรียนทำสิ่งใดผิดพลาดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยพูดให้กำลังใจนักเรียนเลย	2.03	1.17	น้อย
22. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวมักจะบอกว่าเขาไม่ไว้วางใจนักเรียนเพราะกลัวว่าจะไปทำสิ่งใดผิดอีก	2.04	1.17	น้อย
23. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวขู่ว่าจะไล่นักเรียนออกจากบ้านหากกระทำผิดซ้ำเดิมอีก	1.86	1.20	น้อย
24. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวพูดในทำนองที่ว่า จะตัดออกจากกองมรดก	1.49	0.98	น้อย
25. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวต่อว่าด้วยถ้อยคำหยาบคายต่อหน้าผู้อื่น	1.85	1.14	น้อย
26. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวพูดให้ผู้อื่นทำร้ายร่างกายของนักเรียน	1.34	0.76	น้อย
27. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเอาเปรียบเทียบกับลูกของบ้านอื่น	2.39	1.32	น้อย
28. บิดาหรือมารดาเคยพูดกับนักเรียนว่าเป็นภาระของครอบครัว	1.83	1.14	น้อย
29. เมื่อนักเรียนทำผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะพูดกับนักเรียนด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน	3.63	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็น รายข้อ (ต่อ)

ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก (ต่อ)	\bar{X}	SD	ระดับ
30. เมื่อนักเรียนทำความผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยรับฟังเหตุผลของนักเรียนเลย	2.37	1.19	ปานกลาง
31. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวให้กำลังใจนักเรียนเสมอเมื่อพบกับปัญหาต่าง ๆ	3.25	1.25	ปานกลาง
32. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวให้คำแนะนำนักเรียนเสมอเมื่อเผชิญกับปัญหา	3.06	1.35	ปานกลาง
33. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวมักจะบังคับให้นักเรียนทำสิ่งที่ไม่ชอบ	2.04	1.08	น้อย
34. เมื่อนักเรียนทำความผิดจะถูกบิดาหรือมารดาซ้ำพูดเตือนอยู่เสมอ	2.15	1.21	น้อย
35. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเปรียบเทียบกับพี่หรือน้องของตนเอง	2.31	1.25	น้อย
36. นักเรียนเคยถูกหัวเราะเยาะจากการบอกเล่าความคาดหวังในอนาคตให้กับบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวฟัง	1.67	1.01	น้อย
37. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยใช้คำถามที่แสดงความห่วงใยท่าน เช่น เหนื่อยไหม ไหวหรือเปล่า	2.23	1.22	น้อย
38. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยบอกรักนักเรียน	2.18	1.15	น้อย
39. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไปทำธุระต่างจังหวัดท่านไม่เคยถามถึงความเป็นอยู่ของนักเรียนเลย	1.74	1.11	น้อย
40. ในวาระพิเศษต่าง ๆ บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยซื้อของขวัญให้นักเรียน	2.22	0.97	น้อย
41. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวกลับมาจากไปเที่ยวต่างจังหวัดทุกคนในบ้านจะได้รับของฝากยกเว้นตัวนักเรียนเอง	1.70	1.04	น้อย
42. เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดีบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยชื่นชมหรือให้รางวัล	1.82	1.06	น้อย
43. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวทะเลาะกันนักเรียนจะถูกต่อว่าไปด้วย	2.40	1.33	น้อย
รวม	2.03	0.52	น้อย

จากตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กซึ่งประกอบด้วยคำถาม 43 ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (1.00 – 2.33) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.62-1.35 โดยข้อ 9 บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะเอาร่างกายของเขาเข้ามาปกป้องเมื่อนักเรียนถูกรังแกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.85) และข้อ 15 นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวปล่อยให้หิวอดอาหารเมื่อไม่ทำสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (1.25) เมื่อพิจารณาประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 แสดงว่าประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก อยู่ในระดับน้อย

3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมความก้าวร้าวแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตามเพศปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{x}	SD	df	t	P
ชาย	83	2.49	.46	179	1.79	.075
หญิง	98	2.36	.51			
รวม	181					

จากตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตามเพศพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว ปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.007	.004	.015	.986
ภายในกลุ่ม	178	43.403	.244		
รวม	180	43.410			

จากตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมความก้าวร้าว

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

ตัวแปร	พฤติกรรมก้าวร้าว	P
การควบคุมตนเอง	-.335***	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน พบว่า การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.335 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าว

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ปรากฏดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน

ตัวแปร	พฤติกรรมก้าวร้าว	P
ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก	.412**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน พบว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .412 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 12 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001	ผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001	ผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

- 1.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม จำแนกตามเพศและสถานภาพครอบครัว
- 1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าว

2. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

- 1.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน
- 1.2 นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน
- 1.3 การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว
- 1.4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

3.1 ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบัง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 260 คน (ข้อมูลจากงานทะเบียน ณ วันที่ 4 กันยายน 2563)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในเขตลาดกระบังที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 181 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางจอยซีและมอร์แกน (ฉัฐวิณี สิทธิศิริอรุณ; และเปี่ยมสุข พุงกาวิ, 2554 น.113)

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.1) เพศ แบ่งเป็น

- ชาย
- หญิง

1.2) ระดับชั้น แบ่งเป็น

- มัธยมศึกษาปีที่ 1
- มัธยมศึกษาปีที่ 2

- มัธยมศึกษาปีที่ 3

- 1.3) สถานภาพทางครอบครัว
 - 1.4) สถานภาพสมรส
 - 1.5) การควบคุมตนเอง
 - 1.6) ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่
- 2.1) พฤติกรรมก้าวร้าว

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
ตอนที่ 2	แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว
ตอนที่ 3	แบบสอบถามการควบคุมตนเอง
ตอนที่ 4	แบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

5. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม เรื่อง ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ผลดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 และเป็นนักเรียนชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9

5.1.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.2 ตามลำดับ

5.1.3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อยู่กับบิดาและมารดา จำนวน 113 คนคิดเป็นร้อยละ 62.4 รองลงมาอยู่กับบิดาหรือมารดา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.0 ตามลำดับ

5.1.4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 บิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 บิดามารดาหย่าร้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 บิดาหรือมารดาหรือทั้งสองถึงแก่กรรม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 มารดาแต่งงานใหม่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 บิดาแต่งงานใหม่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และบิดาและมารดาแต่งงานใหม่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว

5.2.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 22 ข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (1.00 - 3.67) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78-1.35 โดยข้อ 8 นักเรียนคิดว่าการลงมือทำให้เห็นผลชัดเจนกว่าการใช้คำพูด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.49) และข้อ 19 นักเรียนมักจะใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อไม่พอใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (21.73) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 แสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 22 ข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและน้อย (1.00 - 3.67) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78-1.35 โดยข้อ 8 นักเรียนคิดว่าการลงมือทำให้เห็นผลชัดเจนกว่าการใช้คำพูด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.49) และข้อ 19 นักเรียนมักจะใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อไม่พอใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (1.73) เมื่อพิจารณาพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 แสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก จำแนกเป็นรายข้อ พบว่าประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กซึ่งประกอบด้วยคำถาม 43 ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย (1.00 - 2.33) มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.62-1.35 โดยข้อ 9 บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะเอาร่างกายของเขาเข้ามาปกป้องเมื่อนักเรียนถูกรังแกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.85) และข้อ 15 นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวปล่อยให้อดอาหารเมื่อไม่ทำสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (1.25) เมื่อพิจารณาประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก ของนักเรียนโดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 แสดงว่าประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก อยู่ในระดับน้อย

5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปผลการทดลองทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

5.3.1 นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.2 นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.3 การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.335 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3.4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .412 ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

6.1 สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวแตกต่างกัน

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิรินทร์ สามสี (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบางชั้นวิทยาที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มีการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แม้ว่าทางร่างกายของเพศชายและเพศหญิงภายนอกนั้นจะมีความแตกต่างกัน แต่ว่ากระบวนการภายในนั้นมีสิ่งที่เหมือนกันอยู่คือระบบการทำงานของสมอง ซึ่งในวัยเด็กนั้น พบว่าสมองส่วนหน้าที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการใช้เหตุผลและความคิดระดับสูงยังพัฒนาได้ไม่สมบูรณ์ ทำให้สมองส่วนอารมณ์หรือระบบลิมบิก (Limbic System) ที่มีส่วนประกอบสำคัญคืออะมิกดาลา (Amygdala) ที่เป็นศูนย์กลางของอารมณ์ โดยเฉพาะความรู้สึกรพื้นฐาน เช่น ความกลัว หรือความก้าวร้าว จะทำงานมากกว่าสมองส่วนหน้า ดังนั้นในวัยเด็กจึงมักตัดสินใจ ด้วยอารมณ์มากกว่าที่จะใช้เหตุผล ซึ่งสมองส่วนหน้าจะมีการเชื่อมต่อกันอย่างสมบูรณ์เมื่ออายุประมาณ

25 ปี (อรรควิช จาริกจาริต, 2560 น.39) และยังสอดคล้องกับลักษณะเด่นของวัยเด็กที่กล่าวว่า วัยเด็กเป็นวัยที่ชอบทะเลาะเบาะแว้ง เด็กชายจะชอบวิจารณ์ ชอบเหย้าเหยียดเด็กหญิง มีการตั้งฉายาให้กัน และอาจเกิดการทำร้ายหรือการปะทะกันได้ (เจษฎา อังกาบสี 2560 น.97) ซึ่งในวัยเด็กนั้นจะเกิดอารมณ์โกรธได้ง่าย เพราะเด็กจะต้องการเป็นตัวของตัวเอง จึงเกิดความคับข้องใจได้ง่าย เช่น ถูกขัดขวางในสิ่งที่กำลังทำอยู่ ถูกตำหนิหรือถูกวิจารณ์ ถูกบ่นหรือถูกทำโทษในสิ่งที่เขาไม่ได้ทำ (เจษฎา อังกาบสี 2560 น.101) ดังที่ เต็มศักดิ์ คทวนิช (2555 น.323) ได้อธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ว่า ความคับข้องใจจะนำไปสู่ความก้าวร้าวเสมอ และความก้าวร้าวจะเป็นผลของความคับข้องใจเสมอด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้เด็กนักเรียนที่มีเพศต่างกันจึงมีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

6.2 สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิรินทร์ สามสี (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบางชั้นวิทยาที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มีการศึกษาพบว่า สถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับเต็มทิพย์ พานิชพันธ์ (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเขต 2 จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ที่มีสถานภาพทางครอบครัวแตกต่างกันมีความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครอบครัวเป็นสังคมแห่งแรกที่เด็กต้องเผชิญ การเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องย่อมส่งผลเสียต่อตัวเด็กและอาจจะก่อให้เกิดพฤติกรรมความก้าวร้าวได้ เช่น ครอบครัวที่ปฏิเสธลูก เด็กที่เกิดในครอบครัวในลักษณะนี้จึงเป็นเด็กที่หว่าเหว่ เหวง ซึม เต็มไปด้วยความโกรธ รู้สึกไม่เป็นมิตรกับใคร พฤติกรรมที่แสดงออกมาคือ ดื้อเจียบ และจะพัฒนาไปสู่ความแค้น และเริ่มลักขโมยเพื่อแก้แค้นและในท้ายที่สุดจะนำไปสู่การทำลายตนเอง เช่น ตัดยาเสพติด ส้าสอนทางเพศ หรือทำลายผู้อื่น เช่น อันธพาล อาชญากร เป็นต้น (Sailor, 2004 ; ณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก, 2525 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ 2557 น.41) ดังนั้นบรรยากาศภายในครอบครัว ที่คนคิด ตลอดจนวิธีการอบรมเลี้ยงดู จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์

(2557 น.40) กล่าวไว้ว่า เมื่อเด็กขาดความอบอุ่น หรือเบื่อหน่ายต่อสภาพความเป็นอยู่และบรรยากาศภายในครอบครัว อาจจะหาทางออกโดยหนีออกจากบ้าน เมื่อเด็กขาดที่พึ่ง ขาดที่ปรึกษาปัญหาตลอดจนขาดที่ระบายความคับข้องใจต่าง ๆ เด็กจึงหาสิ่งทดแทนด้วยวิธีการผิด ๆ เช่น การคบเพื่อเสเพล ต้มเหล้า สูบบุหรี่ เสพกัญชาหรือเฮโรอีน บางคนอาจประกอบมิจฉาชีพ เช่น ลักขโมย จี้ชิงทรัพย์ ฯลฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาของสังคม นอกจากนี้ เจษฎา อังกาบสี (2560 น.91) ได้อธิบายความสำคัญของครอบครัว เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบมีอิสระนั้นจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบเข้มงวดตลอดเวลา เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจะเป็นที่ทำให้เด็กมีความกล้าและมั่นใจในการเข้าสังคมนอกบ้านมากกว่าเด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่มีปัญหาด้านสัมพันธภาพต่าง ๆ ตามมา เช่น การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ความก้าวร้าว การปฏิเสธ พฤติกรรมวางอำนาจ การเห็นแก่ตัว การทำลายสิ่งของ การทะเลาะวิวาท เป็นต้น ดังนั้นไม่ว่าจะถูกเลี้ยงดูมาจากพ่อแม่หรือบุคคลอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวได้เช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหากได้รับการอบรมที่ดีแม้ว่าผู้ที่เลี้ยงดูไม่ใช่บิดาหรือมารดา ก็สามารถส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยหรือไม่แสดงเลยได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้สถานภาพทางครอบครัวที่แตกต่างกันจึงมีพฤติกรรมความก้าวร้าวไม่แตกต่างกัน

6.3 สมมติฐานข้อที่ 3 การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนมีการควบคุมตนเองสูงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว น้อย ในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนมีการควบคุมตนเองน้อย ก็จะมีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ล้ำเลิศ (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมความก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนหญิงที่กระทำความผิด มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญชิตา พุฒมานนท์ (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความก้าวร้าวผลการวิจัยพบว่า การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ต่อความก้าวร้าว

การที่ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมความก้าวร้าว อาจเนื่องมาจาก การควบคุมตนเองนั้นหมายถึง กระบวนการที่บุคคลที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ประเทือง ภูมิภักทราคม 2540; น.346) ทำให้บุคคลที่มีการควบคุมตัวเองสูงจะสามารถควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ดีนั่นเอง นอกจากนี้ข้อดีของการที่บุคคลสามารถควบคุมตนเองได้นั้นมีความรู้สึกดีกับตนเอง รู้สึกว่าตนเองนั้นมีคุณค่า จึงสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลมีความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แล้วสามารถยับยั้งด้วยกระบวนการควบคุมตนเองได้นั้นนอกจากจะหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ยังทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อตนเองด้วย และยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ ที่อธิบายไว้ว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยแรงขับสัญชาตญาณ โดยเริ่มจากความต้องการของร่างกาย ฟรอยด์ เชื่อว่าสังคมจะอยู่ไม่ได้ถ้าปล่อยให้คนระบายนแรงขับของสัญชาตญาณตามใจชอบ เช่นถ้าปล่อยให้คนที่แข็งแรงกว่าเอาเปรียบคนที่อ่อนแอกว่าหรือถ้าปล่อยให้คนมีเพศสัมพันธ์กันทุกครั้งที่ต้องการสังคมจะเกิดวุ่นวาย ดังนั้นแม้คนอยากจะระบายนสัญชาตญาณทางเพศและความก้าวร้าว สังคมจะไม่ยอมว่าเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ซึ่งโครงสร้างของบุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ อิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ ซึ่งพลังจิตทั้งสามเกิดจากความต้องการทางสัญชาตญาณของบุคคล (อ้างถึงใน เจษฎา อังกาบสี 2560, น.30) อีโก้ จะคอยทำงาน

ควบคุม อิด ซึ่งเป็นความต้องการต่าง ๆ ที่ไม่สนใจความผิดชอบชั่วดีของมนุษย์ให้อยู่ในความเป็นจริง อยู่ในกฎระเบียบของสังคม นอกจากนี้ยังมีซูเปอร์อีโก้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรรยาบรรณพื้นฐานของสังคม ค่านิยม ประเพณีต่าง ๆ ทำหน้าที่ผลักดันให้บุคคลให้บุคคลประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมโนธรรม กล่าวคือ บุคคลจะเรียนรู้การควบคุมตนเองจากกระบวนการภายในซึ่งเป็นการทำงาน อีโก้ ควบคุมการกระทำของเรา เรียนรู้ที่ถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ในสังคม มีความละเอียดที่จะกระทำพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ และเรียนรู้ที่จะทำตามกฎเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีการควบคุมตนเองได้ดีทำให้มีการแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวน้อยลงตามไปด้วยนั่นเอง

6.4 สมมติฐานข้อที่ 4 ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าว

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า ถ้านักเรียนได้รับประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กสูง ก็จะมีพฤติกรรมความก้าวร้าวสูงตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้านักเรียนได้รับประสบการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็กน้อย ก็จะมีพฤติกรรมความก้าวร้าวน้อยตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษตรชัย และหิม และ เก็ดถวา บุญปรากร (2557) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องภูมิหลังครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า การเคยถูกลงโทษอย่างรุนแรงในวัยเด็ก เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงษ์เดือน สายสุวรรณ (2546) ที่มีการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของบุตร และประวัติการถูกลงโทษของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การที่ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน อาจเนื่องมาจาก การที่บุคคลถูกลงโทษอย่างรุนแรงทำให้บุคคลนั้นเกิดเลียนแบบการลงโทษนำไปใช้กับผู้อื่นแม้ว่าตนเองไม่ชอบก็ตามแต่บุคคลจะเรียนรู้ว่าการลงโทษทำให้พฤติกรรมของบุคคลอื่นหยุดลงและเป็นวิธีการที่ง่าย ดังที่ สิริอร วิชชาวุธ (2554; น.47) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการถูกลงโทษไว้ว่า ผู้ที่ถูกลงโทษจะเลียนแบบใช้วิธีเดียวกันกับผู้อื่นด้วย แม้ตนเองไม่ชอบการถูกลงโทษ แต่เนื่องจากการลงโทษสามารถทำให้พฤติกรรมของผู้อื่นหยุดลงได้ง่ายดังนั้นเมื่อใดที่ตนต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ตนจะเลียนแบบการลงโทษพฤติกรรมที่ตนไม่ปรารถนาให้ผู้อื่นทำ นอกจากนี้ผลกระทบจากการลงโทษนั้นยังกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าวได้อีกด้วย เพราะการลงโทษเป็นสิ่งที่บุคคลไม่พึงประสงค์เมื่อตนถูกลงโทษจึงอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมความก้าวร้าวทั้งทางร่างกายหรือทางภาษาได้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชิต 2556 น.232) จึงกล่าวได้ว่าผลกระทบจากการถูกลงโทษล้วนแล้วแต่ส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมความก้าวร้าวได้ ไม่ว่าจะเป็นการก้าวร้าวต่อบุคคลที่ลงโทษหรือการแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าวต่อบุคคลอื่นด้วยวิธีการลงโทษ เช่นเดียวกับที่ตนเคยได้รับมา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมตามแนวคิดของแบนดูรา ที่เชื่อว่า มนุษย์นั้นเรียนรู้ผ่านการสังเกตพฤติกรรมที่ผู้อื่นหรือตัวแบบทำ และแบนดูรายังเชื่อว่ากระบวนการอบรมเลี้ยงดูและสั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เล็กจนโตจะเป็นส่วนในการสร้างพฤติกรรมของบุคคล โดยจะมีบุคคลใกล้ชิดไม่ว่าจะเป็น บิดามารดา ผู้ดูแลผู้ปกครอง พี่เลี้ยง เพื่อนวัยเดียวกัน และบุคคลอื่นที่ดึงดูดความสนใจได้ นั้นเป็นตัวแบบ (สิริอร วิชชาวุธ 2554; น.104-105) ไม่ว่าจะเป็น การถูกทำโทษหรือการที่ได้เห็นตัวแบบที่ไม่ดี จะส่งผลเด็กมีการซึมซับและมีพฤติกรรมเลียนแบบการใช้ความก้าวร้าวรุนแรงต่อผู้อื่น ถึงแม้ว่าพฤติกรรมความก้าวร้าว นั้นอาจจะไม่ได้แสดงออกมาทันทีแต่เด็กจะสามารถจดจำพฤติกรรมที่พบเห็นได้และมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าว นั้นในอนาคตได้เช่นเดียวกับ เจษฎา อังกาบสี (2560

น.91) ได้อธิบายพัฒนาการทางสังคมไว้สามารถสรุปได้ว่า ประสบการณ์การเลี้ยงดูในวัยเด็กนั้นมีความสำคัญต่อการปรับตัวของเด็กเป็นอย่างมากถ้าหากได้รับประสบการณ์การเลี้ยงดูในวัยเด็กที่ไม่ดีจะส่งผลให้เด็กปรับตัวเข้ากับสังคมได้ยาก ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีพฤติกรรมก้าวร้าว หรือมีการทะเลาะวิวาทได้ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ประสบการณ์ถูกกลืนโทษในวัยจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้ค้นคว้า

7.1.1 ผลการศึกษาพบว่าประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความก้าวร้าว ดังนั้นควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเพื่อลดการทำโทษกับบุตร

7.1.2 ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อที่จะทราบถึงวิธีการฝึกการควบคุมตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สาวิตรี ล้ำเลิศ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวและพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด ผลการศึกษาพบว่า เยาวชนหญิงที่เข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมายเช่น

1) กิจกรรมลดความโกรธง่าย ๆ ด้วยตัวเอง เป็นกิจกรรมสอนเทคนิคการควบคุมความโกรธด้วยวิธีการสุดลมหายใจ โดยใช้การสุดลมหายใจลึก ๆ ซ้ำ ๆ เพื่อช่วยให้สามารถควบคุมการตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้

2) กิจกรรมแบ่งปัน แยกได้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้สามารถเรียนถึงผลกระทบจากพฤติกรรมที่เราทำต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยให้ผู้เข้าร่วมรับรู้ถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อพฤติกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เข้าร่วมสามารถแบ่งแยกพฤติกรรมด้านบวกด้านลบได้ โดยการให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการกระทำทั้งลบและด้านบวกที่ผู้ดำเนินกิจกรรมได้จัดเตรียมไว้ให้ จากนั้นหาข้อสรุปร่วมกัน

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพื่อจะได้สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าว ได้มากขึ้นเช่น การรับรู้และผลกระทบจากพฤติกรรมก้าวร้าว การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะคิดต่อการเมืองกับความก้าวร้าว เพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาต่อไปในอนาคต

7.2.2 ควรเพิ่มเติมวิธีการศึกษาในรูปแบบผสมผสาน เช่น การสัมภาษณ์ร่วมกับการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กุสุมาวดี คำเกลี้ยง. (2561). **อย่าทำ เลี้ยงลูกแยๆ 7 แบบ ทำเด็กก้าวร้าว ซ้ำจุดสังเกต “โรคก้าวร้าวรุนแรง” ต้องพบแพทย์**. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27972>
- เกษตรชัย และหิมา, เกิดถวาท บัญชีปรากฏ (2557). **ภูมิหลังครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวของคู่สมรสไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี**. สงขลาฯ: คณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์.
- เจษฎา อังกาบสี. (2560). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. : กรุงเทพฯ : คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- เจษฎา อังกาบสี. (2561). **จิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychology)**. กรุงเทพฯ : คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- ฉัฐวิณี สิทธิศิริอรธร, เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ. (2554). **พื้นฐานวิธีทางจิตวิทยา : เอกสารประกอบการสอน รายวิชา จต 341**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดิษยา มีเพียร. (2551). **ผลของการฝึกการควบคุมตนเองต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนกระทำ ความผิดหญิงในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปรานี**. กรุงเทพฯ: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดมทิพย์ พานิชพันธุ์. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี**. ปริญญาโท. มหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปกร
- เดมศักดิ์ คทวนิช. (2546). **จิตวิทยาทั่วไป (General Psychology)**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ไทยรัฐออนไลน์.(2563). **แซร์คลิปว่อน เด็กชายวัย 14 ตีกันในห้องเรียน เพื่อนช่วยพาส่ง รพ.ไร้เงาคู**. สืบค้น 15 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1753611>
- ธวัช วงศ์สง่า. (2543). **แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขต กรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นนุช โรจน์เจริญ. (2533) **การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น**. ปริญญา นิพนธ์. มหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นนทยา ฉายศรีศิริ. (2545). **ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวแบบทำลายความสำ สัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- นุรไลลาห์ หลังปุเต๊ะ. (2558). **ภูมิหลังทางครอบครัวคู่สมรสมุสลิมที่มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในครอบครัว : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดสตูล**. สงขลาฯ: คณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยสงขลานครินทร์.
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2540). **การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์**. : กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์
- ภาณุสิทธิ์ หวันมะหุด. (2557). **บุคลิกภาพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ**. กรุงเทพฯ: คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ภูมิรินทร์ สามสี. (2554). **ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนบางชั้นวิทยาที่มีต่อพฤติกรรม**. ปริญญาโท. มหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ยุวดี ยามวิโรจน์. (2552). **บทบาทของบุคลิกภาพแบบใช้อำนาจ ประสบการณ์การถูกลงโทษในวัยเด็กและสถานภาพของครูในการทำนายเจตคติต่อและพฤติกรรมการลงโทษทางร่างกายและจิตใจในโรงเรียน.**ปริญญาานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วงศ์เดือน สายสุวรรณ. (2546). **ประวัติการถูกลงโทษของมารดา พฤติกรรมก้าวร้าวของมารดา และพฤติกรรมก้าวร้าวของบุตรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงโทษบุตรของมารดา.** ปริญญาานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ มหาวิทยาลัยศิลปกร
- วลัยกรณ์ แพร์กัจจธรรมชัย. (2555). **ผลของการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความก้าวร้าวของวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง.** ปริญญาานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สถาบันราชานุกูล. (2559). **คู่มือการดูแลเด็กวัยเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม - อารมณ์สำหรับบุคลากรสาธารณสุข. :** สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กรมวงสาธารณสุข
- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ (2556). **แนวทางการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมความรุนแรง สำหรับบุคลากรสาธารณสุข.** กรุงเทพฯ : บริษัท ดินาคู มีเดีย พลัส จำกัด
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2562). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สาวิตรี ล้ำเลิศ. (2552). **การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวและการพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเอง เพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด.** ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สิทธิโชค วรรณสันติ. (2546). **จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์.** กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดยูเคชั่น
- สิรพร รังสิตเสถียร. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างความจำใช้งาน การควบคุมพฤติกรรมตนเอง การคิดอย่างยืดหยุ่นและความซึ่มเศร้าโดยมีการหมกมุ่นครุ่นคิดเป็นตัวแปรส่งผ่าน.**ปริญญาานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ จุฬาลงกรณ์
- สิริอร วิชชาวุธ. (2554). **จิตวิทยาการเรียนรู้.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หทัยชนก พันพงค์. (2555). **การพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเองสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.** ปริญญาานิพนธ์. มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุธ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อุ้นเรือน อำไพพิศตร. (2548). **คู่มือปฏิบัติการการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม.** จัดพิมพ์ครั้งที่ 3 . โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรควิช จารึกจารีต

อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ประณต คำนิม

รองคณะบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย
คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	การพิจารณา	การนำไปใช้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
1	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
2	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
3	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
4	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
5	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
6	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
7	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
8	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
9	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
10	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
11	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
12	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
13	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
14	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
15	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
16	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
17	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
18	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
19	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
20	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
21	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
22	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
23	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
24	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
25	1	0	0	1	0.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
26	1	0	0	1	0.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
27	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
28	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
29	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
30	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
31	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
32	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า (ต่อ)

ตาราง การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามประสบการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

ข้อ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวม	IOC	การพิจารณา	การนำไปใช้
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3				
33	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
34	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
35	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
36	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
37	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
38	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
39	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
40	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
41	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
42	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
43	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
44	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
45	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
46	1	1	0	2	0.66	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
47	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
48	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
49	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
50	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
51	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
52	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
53	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้
54	1	1	1	3	1.00	ผ่านเกณฑ์	นำไปทดลองใช้

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตนะ, น.73)

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r)

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามประสพการณ์ถูกลงโทษในวัยเด็ก

ข้อ	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
1	.529	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
2	.594	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
3	.507	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
4	.434	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
5	.261	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
6	.642	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
7	.517	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
8	.519	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
9	.520	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
10	.402	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
11	.344	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
12	.366	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
13	.706	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
14	.149	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
15	.461	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
16	.531	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
17	.206	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
18	.569	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
19	.207	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
20	.358	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
21	.283	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
22	.554	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
23	.412	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
24	.581	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
25	.767	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
26	.700	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
27	.733	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
28	.598	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
29	.672	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
30	.524	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
31	.656	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
32	.620	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
33	.489	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามประสบการณ์ถูกกลโกงในวัยเด็ก (ต่อ)

ข้อ	ค่า r	การพิจารณา	การนำไปใช้
34	.586	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
35	.566	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
36	.703	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
37	.528	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
38	.600	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
39	.573	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
40	.381	ไม่ผ่านเกณฑ์	ตัดทิ้ง
41	.593	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
42	.578	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
43	.608	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
44	.621	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
45	.742	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
46	.433	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
47	.659	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
48	.605	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
49	.466	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
50	.680	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
51	.505	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล
52	.682	ผ่านเกณฑ์	นำไปใช้เก็บข้อมูล

หมายเหตุ ข้อที่ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า r ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2553, น.75)

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถาม

เรื่อง ประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้านายวิชาญ ไชว์คำ นักศึกษาคณะจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต กำลังศึกษาค้นคว้าโครงการพิเศษทางจิตวิทยาเรื่อง ประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษา ระดับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม จำแนกตามเพศและสถานภาพครอบครัว 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์การถูกทำโทษในวัยเด็กและการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวม

ในการนี้ ข้าพเจ้าขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ **ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด** ทุกคำตอบของนักเรียนจะเก็บรวบรวมไว้ **เป็นความลับ** โดยผู้ศึกษาจะกระทำการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม และนำไปใช้เฉพาะด้านการศึกษาเท่านั้น

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นายวิชาญ ไชว์คำ

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก

รายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมโครงการพิเศษทางจิตวิทยา
เรื่อง ประสพการณ์ถูกทำโทษในวัยเด็ก การควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน
ชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้าพเจ้านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่..... โรงเรียนวัดปลูกศรัทธา กรุงเทพมหานคร ได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ฯ ดังกล่าว และข้าพเจ้ายินยอมตอบแบบสอบถามฉบับนี้ โดยสมัครใจ

..... ลงชื่อผู้ยินยอมเข้าร่วมโครงการ ฯ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสพการณ์ในวัยเด็กของนักเรียนในอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่จำความได้จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.สถานภาพครอบครัว

อยู่กับบิดา-มารดา

อยู่กับบิดาหรือมารดา

ไม่ได้อยู่กับบิดา - มารดา

4.สถานภาพการสมรสของบิดา-มารดา

อยู่ด้วยกัน

แยกกันอยู่

บิดาแต่งงานใหม่

มารดาแต่งงานใหม่

บิดาและมารดาแต่งงานใหม่

หย่าร้าง

บิดาหรือมารดาหรือทั้งสองถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้าง ไม่จริงบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อเท็จจริงนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. นักเรียนมักจะตัดสินใจทำอะไรโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา					
2. หลายครั้งที่นักเรียนทำบางสิ่งบางอย่างที่รู้ว่าสิ่งที่ไม่ดีกับตนเอง					
3. นักเรียนมักจะยื่นมือเข้าไปช่วยผู้อื่นโดยไม่ไตร่ตรองให้เสียก่อน					
4. นักเรียนมักจะเป็นผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบบ่อยครั้ง					
5. นักเรียนคิดว่า การไม่รักษากฎระเบียบเพียงเล็กน้อยอาจไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
6. หากเจอปัญหานักเรียนมักจะระบายอารมณ์กับสิ่งของ					
7. นักเรียนคิดว่าการใช้กำลังช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง					
8. นักเรียนคิดว่าการลงมือทำเห็นผลชัดเจนกว่าการใช้คำพูด					
9. นักเรียนมักเปลืองใช้คำพูดที่รุนแรงเมื่อรู้สึกหงุดหงิดหรือโมโหอยู่เป็นประจำ					
10. แม้นักเรียนรู้สึกโกรธแต่นักเรียนยังสามารถควบคุมคำพูดที่แสดงออกมาได้					
11. นักเรียนคิดว่าการระบายออกทางคำพูดทำให้ความเครียดลดลงได้					
12. นักเรียนมักคิดว่าการข่มขู่คือวิธีที่ดีที่สุดในการทำให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ					

ข้อความ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
13. นักเรียนมักจะใช้ความข่มขู่มากกว่าการลงมือกระทำจริง					
14. นักเรียนคิดว่าการข่มขู่เป็นเรื่องปกติที่ผู้คนมักใช้กันเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ					
15. นักเรียนมักจะใช้คำพูดหรือการกระทำที่รุนแรงกับผู้ที่อ่อนแอกว่าอยู่เสมอ					
16. นักเรียนคิดว่าผู้อ่อนแอมักเป็นเหยื่อของผู้ที่แข็งแรงกว่า					
17. หากนักเรียนโกรธหรือไม่พอใจ นักเรียนมักจะทำลายข้าวของเสมอ					
18. นักเรียนคิดว่าการทำลายข้าวของจะช่วยให้นักเรียนผ่อนคลาย					
19. นักเรียนมักจะใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นก่อนเสมอเมื่อไม่พอใจ					
20. เมื่อหาทางออกในการแก้ปัญหาไม่ได้ นักเรียนจะระบายออกโดยการทำลายข้าวของ การใช้วาจาที่รุนแรง หรือการทำร้ายร่างกาย					
21. นักเรียนมองว่าการใช้ความรุนแรงเป็นทางออกหนึ่งในการระบายความเครียด					
22. นักเรียนเคยมีเรื่องกับผู้อื่น					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการควบคุมตนเอง

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
ค่อนข้างตรง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้าง ไม่จริงบ้าง
ค่อนข้างไม่ตรง	หมายถึง	ข้อเท็จจริงนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
ไม่ตรงกับฉัน้อยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ข้อความ	ไม่ตรงกับ ฉัน้อยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างไม่ ตรง	ตรงและไม่ ตรง พอ ๆ กัน	ค่อนข้าง ตรง	ตรงอย่าง ยิ่ง
1. นักเรียนอดทนต่อสิ่งล่อใจต่าง ๆ ได้					
2. นักเรียนอยากมีวินัยในตนเอง มากกว่านี้					
3. นักเรียนขี้เกียจ					
4. นักเรียนพูดในสิ่งที่ไม่ควรพูด					
5. นักเรียนทำสิ่งที่เป็นผลเสียสำหรับ นักเรียนหากเป็นเรื่องสนุก					
6. นักเรียนไม่ทำสิ่งที่เป็นผลเสียต่อตัว นักเรียน					
7. การเลิกนิสัยแย่ ๆ เป็นเรื่องยาก สำหรับนักเรียน					
8. คนอื่น ๆ บอกว่านักเรียนเป็นคนมี วินัยในตนเอง					
9. บางครั้งนักเรียนทำงานไม่เสร็จ เพราะมัวแต่เพลิดเพลินติดสนุก					
10. นักเรียนมีปัญหาในการรวบรวม สมาธิทำให้ใจจดจ่อ					
11. นักเรียนสามารถทำงานอย่าง เต็มที่แม้เป้าหมายจะอยู่ไกล					
12. แม้จะรู้ว่าสิ่งที่กำลังทำนั้นผิดแต่ นักเรียนก็ห้ามใจตัวเองไม่ได้					
13. นักเรียนมักจะทำอะไรลงไปโดยไม่ คิดหน้าคิดหลัง					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประการณ์ในวัยเด็ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาว่าตั้งแต่ในวัยเด็กที่ผ่านมาจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยวิธีการดังต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของพฤติกรรมดังนี้

ไม่เคยเลย	หมายถึง	ไม่เคยมีประสบการณ์เช่นนั้นเลย
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	เคยมีประสบการณ์ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์
เป็นบางครั้ง	หมายถึง	เคยมีประสบการณ์ 3-4 ครั้งต่อสัปดาห์
บ่อยครั้ง	หมายถึง	เคยมีประสบการณ์ 5-6 ครั้งต่อสัปดาห์
เป็นประจำ	หมายถึง	เคยมีประสบการณ์ 7 ครั้งต่อสัปดาห์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามประการณ์ในวัยเด็ก

ข้อความ	ความถี่ของประสบการณ์ในวัยเด็กที่ผ่านมา (เหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้ จนถึง ชั้น ป.6)				
	ไม่เคย เลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็น บางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
1. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวใช้การหยิก/บิดตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเมื่อนักเรียนกระทำความผิด					
2. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัว ใช้อุปกรณ์ในการลงโทษนักเรียน เช่น ไม้เรียว ก้านมะยม ไม้บรรทัด หรืออุปกรณ์อย่างอื่น					
3. เมื่อนักเรียนกระทำความผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะโอบกอดนักเรียนเพื่อให้กำลังใจ					
4. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวลงโทษโดยการปล้ำหรือเหวี่ยงอย่างรุนแรงเมื่อนักเรียนซุกซน					
5. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวลงโทษด้วยการปล้ำศีรษะหรือใบหน้าเมื่อบางอย่างไม่ถูกใจผู้ใหญ่					
6. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวอารมณ์ไม่ดีจะทุบตีนักเรียนที่ใบหน้าหรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย					
7. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวหอมแก้มเมื่อนักเรียนร้องไห้เสียใจ					

ข้อคำถาม	ความถี่ของประสบการณ์ในวัยเด็กที่ผ่านมา (เหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้ จนถึง ชั้น ป.6)				
	ไม่เคย เลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็น บางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
8. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวหิบบ ฉวยของใกล้มือเพื่อพาใส่นักเรียนเมื่อขัดใจ ผู้ใหญ่					
9. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะเอา ร่างกายของเขาเข้ามาปกป้องเมื่อนักเรียน ถูกรังแก					
10. เมื่อนักเรียนร้องให้บิดามารดาหรือ บุคคลในครอบครัวจะทุบตีเพื่อให้นักเรียน หยุดร้องและสำนึกผิด					
11. เมื่อนักเรียนไม่ทำการบ้านบิดามารดา หรือบุคคลในครอบครัวก็กักขังนักเรียนไว้ใน ห้องไม่ให้ออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ					
12. เมื่อนักเรียนไม่ช่วยทำงานบ้านบิดา มารดาหรือบุคคลในครอบครัวใช้อุปกรณ์ ต่าง ๆ ในการการลงโทษ เช่น ไม้กวาด ไม้ถู พื้น					
13. นักเรียนเคยถูกบิดาหรือบุคคลใน ครอบครัวเตะหรือต่อยเมื่อนักเรียนทำสิ่งที่ เสื่อมเสียชื่อเสียง					
14. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลใน ครอบครัวตบหน้าเมื่อเถียงท่านด้วยถ้อยคำที่ รุนแรง					
15. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลใน ครอบครัวปล่อยให้หิวอดอาหารเมื่อไม่ทำสิ่งที่ ผู้ใหญ่ต้องการ					
16. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลใน ครอบครัวต่อว่าด้วยคำหยาบคาย					
17. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลใน ครอบครัว พุดจาประชดในทำนองว่าไม่ อยากให้นักเรียนเกิดมา					
18. นักเรียนเคยถูกบุคคลในครอบครัวต่อว่า ว่าเป็นคนไม่มีประโยชน์ต่อครอบครัว					

ข้อคำถาม	ความถี่ของประสบการณ์ในวัยเด็กที่ผ่านมา (เหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้ จนถึง ชั้น ป.6)				
	ไม่เคย เลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็น บางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
19. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเคยพูดว่านักเรียนหวังกับชีวิตสูงเกินไป					
20. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวกล่าวหาว่าขโมยของในบ้านโดยที่ท่านไม่ได้ทำ					
21. เมื่อนักเรียนทำสิ่งใดผิดพลาดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยพูดให้กำลังใจนักเรียนเลย					
22. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวมักจะบอกว่าเขาไม่ไว้วางใจนักเรียนเพราะกลัวว่าจะไปทำสิ่งใดผิดอีก					
23. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวขู่ว่าจะไล่นักเรียนออกจากบ้านหากกระทำผิดซ้ำเดิมอีก					
24. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวพูดในทำนองที่ว่าจะตัดออกจากกองมรดก					
25. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวต่อว่าด้วยถ้อยคำหยาบคายต่อหน้าผู้อื่น					
26. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวพูดให้ผู้อื่นทำร้ายร่างกายของนักเรียน					
27. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเอาเปรียบเทียบกับลูกของบ้านอื่น					
28. บิดาหรือมารดาเคยพูดกับนักเรียนว่าเป็นภาระของครอบครัว					

ข้อความถาม	ความถี่ของประสบการณ์ในวัยเด็กที่ผ่านมา (เหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้ จนถึง ชั้น ป.6)				
	ไม่เคย เลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็น บางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
29. เมื่อนักเรียนทำผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวจะพูดกับนักเรียนด้วยถ้อยคำที่อ่อนโยน					
30. เมื่อนักเรียนทำความผิดบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยรับฟังเหตุผลของนักเรียนเลย					
31. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวให้กำลังใจนักเรียนเสมอเมื่อพบกับปัญหาต่างๆ					
32. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวให้คำแนะนำนักเรียนเสมอเมื่อเผชิญกับปัญหา					
33. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวมักจะบังคับให้นักเรียนทำสิ่งที่ไม่ชอบ					
34. เมื่อนักเรียนทำความผิดจะถูกบิดาหรือมารดาซ้ำพูดเดิมอยู่เสมอ					
35. นักเรียนเคยถูกบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวเปรียบเทียบกับพี่หรือน้องของตนเอง					
36. นักเรียนเคยถูกหัวเราะเยาะจากการบอกเล่าความคาดหวังในอนาคตให้กับบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวฟัง					
37. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยใช้คำถามที่แสดงความหวังโยท่าน เช่น เหนื่อยไหม ไหวหรือเปล่า					
38. บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยบอกรักนักเรียน					
39. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไปทำธุระต่างจังหวัดท่านไม่เคยถามถึงความ เป็นอยู่ของนักเรียนเลย					

ข้อคำถาม	ความถี่ของประสบการณ์ในวัยเด็กที่ผ่านมา (เหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้ จนถึง ชั้น ป.6)				
	ไม่เคย เลย	นาน ๆ ครั้ง	เป็น บางครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็น ประจำ
40. ในวาระพิเศษต่าง ๆ บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยซื้อของขวัญให้นักเรียน					
41. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวกลับมาจากไปเที่ยวต่างจังหวัดทุกคนในบ้านจะได้รับของฝากยกเว้นตัวนักเรียนเอง					
42. เมื่อนักเรียนสอบได้คะแนนดีบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวไม่เคยชื่นชมหรือให้รางวัล					
43. เมื่อบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวทะเลาะกันนักเรียนจะถูกต่อว่าไปด้วย					

ประวัติย่อของผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นายวิษณุ ไชว์คำ
วัน เดือน ปีเกิด	12 พฤศจิกายน 2541
ภูมิลำเนา	179 หมู่ 5 บ้านโนนตาด ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
E-mail	witkhai2015@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2564	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
พ.ศ.2560	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน
พ.ศ.2556	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล 4 (อมรตะเพียรชัย อุทิศ)
พ.ศ.2553	ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านโนนตาด